Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XXXVIII.

Wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 23. Czerwca 1852,
w wydaniu niniejszem: dnia 21. Sierpnia 1852.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XXXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 23. Juni 1852,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 21. August 1852.

Część XXXVIII.

wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 23. Czerwca 1852,
w wydaniu niniejszem 21. Sierpnia 1852.

128.

Traktat żeglugi między Austryą i Bawaryą

zawarty w Wiedniu d. 2. Grudnia 1851 r. ratyfikowany w Wiedniu 14. Maja 1852.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, górnego i dolnego Szląska; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

czynimy wiadomo i zeznajemy niniejszem:

Gdy przez pełnomocnika Naszego i Jego Kr. Mości, Najjaśniejszego Króla Bawaryi, — w celu uregulowania stosunków żeglugowych na Dunaju i rzekach jego bocznych, — zawarty i podpisany został w Wiedniu na dniu 2. Grudnia 1851 traktat, obejmujący 17 Artykułów i jeden artykuł osobny, którego osnowa opiewa słowo w słowo jak następuje:

Jego Ces. Król. Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski i Czeski etc., tudzież Jego Król. Mość, Najjaśniejszy Król Bawarski etc. etc.

powodowani życzeniem uchylenia przeszkód, stojących w drodze wolnemu użytkowaniu rzek, łączących Ich państwa i przerzynających takowe, tudzież pragnąc udzielić wszelkiej ulgi obrotowi na tychże drogach wodnych, rozkazali w tym celu rozpocząć układy, i mianowali pełnomocnikami Swymi, a mianowicie:

Jego Ces. Król. Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryi

mianował księcia Feliksa Schwarzenberg, kawalera Wielkiego krzyża ces. austr. orderu Leopolda i Franciszka Józefa, kawalera orderu wojskowego Maryi Teresy etc.

XXXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 23. Juni 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 21. August 1852.

128.

Schiffahrts-Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern,

abgeschlossen zu Wien am 2. December 1851, und daselbst in den Ratificationen ausgewechselt am 14. Mai 1852.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-Schlesien; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol etc. etc. thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem zwischen Unseren Bevollmächtigten und jenem Seiner Majestät des Königes von Baiern, — zum Zwecke der Regelung der Schiffahrtsverhältnisse auf der Donau und ihren Nebenflüssen — zu Wien am 2. December 1851 ein, aus 17 Artikeln und einem Separat-Artikel bestehender Vertrag abgeschlossen und unterzeichnet worden ist, welcher von Wort zu Wort, wie folgt, lautet:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen etc. etc. etc. und Seine Majestät der König von Baiern etc. etc. etc.

von dem Wunsche beseelt, die Hindernisse, welche bisher der freien Benützung der, Ihre Staaten verbindenden und durchströmenden Flüsse entgegenstanden, zu beseitigen, und dem Verkehre auf diesen Wasserstrassen jede mögliche Erleichterung zu gewähren, haben zur Erreichung dieses Zweckes Unterhandlungen eröffnen lassen, und zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, nämlich:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich,

Herrn Felix Fürsten zu Schwarzenberg, Grosskreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold- und des Franz Joseph-Ordens, Ritter des militärischen Marien-Theresien-

Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radzcę i szambelana, feldmarszałka-lejtnanta, prezydenta ministrów i ministra ces. Dworu, tudzież spraw zewnętrznych, etc. oraz

pana Jędrzeja de Baumgartner, kawalera ces. austr. orderu Leopolda etc., Jego C. K. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radcę i ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych etc. etc.

Jego Król. Mość, Najjaśniejszy Król Bawaryi,

zamianował pana Maksymiliana hr. Lerchenfeld-Koefering, kawalera Wielkiego krzyża bawarskiego orderu zasług św. Michała, Wielkiego komandora bawarskiego orderu rycerzy domu św. Jerzego i komandora orderu zasług korony bawarskiej, kawalera ces. rossyjskiego orderu św. Anny I. klasy z brylantami, i król. pruskiego orderu orła czerwonego I. klasy z dyamentami, komandora Wielkiego krzyża król. szwedzkiego orderu gwiazdy północnej, Wielkiego krzyża król. portugalskiego orderu Chrystusa i król. sardyńskiego orderu śś. Maurycego i Łazarza, Wielkiego komandora król. greckiego orderu Zbawiciela; Jego król. Mości szambelana i dziedzicznego radzcę Stanu królestwa Bawaryi, nadzwyczajnego posła i umocowanego ministra na Dworze ces. król. austryackim, etc.

którzy, przejrzawszy wzajemnie pełnomocnictwa swoje i znalazłszy takowe wystawione w dobrej i należytej formie, zgodzili się w punktach następujących:

Artykuł 1.

Żegluga na Dunaju i jego brzegach bocznych, wolną będzie dla okrętów wszystkich narodów od tych punktów, w których wspomniona rzeka i jej rzeki boczne, są spławnemi, w całym obrębie państw kontraktujących.

Prawo żeglugi z jednego państw kontraktujących do drugiego, służyć będzie wzajemnie tylko poddanym państw kontraktujących; jednakże wolno będzie okrętom obcym, żeglującym z miejsca, położonego zewnątrz obrębu rzek państw kontraktujących, lub wracającym tamże, przewozić rzeczy z jednego z tychże państw do drugiego.

Każde z państw kontraktujących, będzie mogło ograniczyć żeglugę wewnętrzną, t. j. prawo przewożenia osób i rzeczy z jednego brzegu obrębu swego, na drugi brzeg obrębu tego samego, na poddanych swoich własnych; jednakże będą mogły okręty jednego z państw kontraktujących, jeżeli przy okazyi większych jazd, które z kraju własnego czynią, lub przy powrocie do kraju własnego, przerzynają obręb drugiego państwa, w części lub w całości, przewozić osoby i towary w kierunku jazdy swojej, pomiędzy brzegami tegoż ostatniego obrębu.

Artykuł 2.

Wszelkie uprawnienia wyłączne, prowadzenia żeglugi na rzekach rzeczonych i równie jak wszelkie korzyści jakiegobądź rodzaju, służące dotąd towarzystwom żeglarskim lub innym korporacyom i osobom, znoszą się zupełnie i podobne uprawnienia w przyszłości nikomu nadane nie będą.

Ordens etc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Kämmerer, Feldmarschall-Lieutenant, Ministerpräsidenten und Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten etc., und

Herrn Andreas Ritter v. Baumgartner, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens etc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Minister für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten etc., und

Seine Majestät der König von Baiern,

Herrn Maximilian Grafen von Lerchenfeld-Koefering, Grosskreuz des baierischen Verdienst-Ordens vom heiligen Michael, Grosscommenthur des baierischen Haus-Ritter-Ordens vom heiligen Georg und Commenthur des Verdienst-Ordens der baierischen Krone; Ritter des kaiserlich-russischen St. Annen-Ordens 1. Classe in Brillanten und des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens 1. Classe in Diamanten, Commandeur-Grosskreuz des königlich-schwedischen Nordstern-Ordens, Grosskreuz des königlich-portugiesischen Christus-Ordens und des königlich-sardinischen Ordens vom heiligen Moriz und Lazarus, dann Grosscommenthur des königlich-griechischen Erlöser-Ordens — Allerhöchst Ihren Kämmerer und erblichen Reichsrath des Königreiches Baiern, ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-österreichischen Hofe etc.,

welche, nachdem sie ihre Vollmachten gegenseitig eingesehen und in guter und gehöriger Form befunden, über nachstehende Bestimmungen sich geeiniget haben:

Artikel 1.

Die Schiffahrt auf der Donau und ihren Nebenflüssen soll von den Puncten, wo dieser Strom und seine Nebenflüsse schiffbar werden, durch das ganze Gebiet der contrahirenden Staaten für Schiffe aller Nationen frei seyn.

Zu der Schiffahrt aus einem der contrahirenden Staaten in den anderen sind gegenseitig nur die Unterthanen der contrahirenden Staaten berechtiget, doch soll fremden Schiffen, die in der Fahrt aus einem jenseits des Flussgebietes der contrahirenden Staaten gelegenen Orte, oder auf der Rückfahrt dahin begriffen sind, gestattet seyn, auch Güter von dem einen dieser Staaten in den anderen zu verbringen.

Jedem der contrahirenden Staaten steht es frei, die Binnenschiffahrt, d. i. die Befugniss zur Beförderung von Personen und Waaren von einem Uferplatze seines Gebietes nach einem anderen Uferplatze desselben Gebietes auf seine eigenen Unterthanen zu beschränken; doch dürfen Schiffe eines der contrahirender Staaten, wenn sie gelegentlich grösserer, vom eigenen Lande aus- oder dahin zurückgehenden Fahrten, das Gebiet des anderen Staates ganz oder theilweise durchfahren, in der Richtung ihrer Fahrt auch zwischen den Uferplätzen dieses letzteren Gebietes Personen und Waaren befördern.

Artikel 2.

Alle ausschliesslichen Berechtigungen, Schiffahrt auf den genannten Flüssen und Strömen zu treiben, sowie alle wie immer gearteten Begünstigungen, welche Schiffergilden oder anderen Körperschaften und Personen bisher eingeräumt waren, sind hiemit gänzlich aufgehoben, und es sollen dergleichen Berechtigungen auch in Zukunft Niemanden ertheilt werden.

Na regale pocztowe, tudzież na przewozy i inne zakłady do przewożenia z jednego brzegu na brzeg przeciwległy, postanowienia niniejsze nie mają zastosowania.

Artykuł 3.

Państwa kontraktujące przyjmują na siebie obowiązek, za wspólnem porozumieniem, wydać przepisy jednostajne do wykonywania żeglugi i policyi rzecznej na podstawie przepisów, w tej mierze już istniejących i z uwzględnieniem zasad, ustanowiowionych za porozumieniem na innych rzekach niemieckich.

Artykuł 4.

Wszelkie prawa do targu, składu, przeładowania, pierwszeństwa w kupnie, jakiekolwiek dotąd na rzekach wspomnionych istniały, niniejszem na zawsze zniesionemi zostają bez żadnego wyjątku, i z tego powodu żaden żeglarz nie może być na przyszłość przymuszonym, wbrew postanowieniom traktatu niniejszego i przeciw swej woli wyładowywać lub też zatrzymywać się na jakiem miejscu przez czas oznaczony.

Artykuł 5.

Wykonywać żeglugę na rzekach wspomnionych, na przestrzeniach za wolne deklarowanych, dozwala się każdemu, ktokolwiek zaopatrzony jest w statki stosowne, i otrzymał pozwolenie na to od swej zwierzchności krajowej. W tym względzie wydane zostaną w drodze porozumienia wzajemnego, bliższe rozporządzenia.

Artykuł 6.

Jazdy kolejne między kupcami i żeglarzami jednego lub więcej miast nadbrzeżnych, dozwolone tylko będą pod warunkami, zdolnemi przeszkodzić utworzeniu się monopolium, szkodliwego żegludze wolnej.

Artykuł 7.

Na Dunaju, od granicy bawarsko-wirtembergskiej aż do Węgier, tudzież na rzekach spławnych bocznych tejże przestrzeni, znosi się wszelkie dotąd istniejące cła wodne, równie jak inne opłaty, jakiegobądź nazwiska, któremi żegluga obarczoną była, oprócz tego, także istniejące w pewnych miejscach cła komunalne, a to od terminu bliżej wspólnie oznaczyć się mającego.

Rząd austryacki ureguluje w czasie jak najkrótszym należytości żeglugowe na tejże przestrzeni— a to w taki sposób, ażeby takowe o ile możności uproszczone i umiarkowane zostały, aby ograniczyć liczbę punktów, gdzie się pobierać mają, i ażeby były pobierane zarówno bez względu na pochodzenie żeglarza, okrętu i ładunku i na miejsce przeznaczenia jego.

Artykuł 8.

Między opłatami, wspomnionemi w artykule poprzedzającym, nie są objęte:

a) opłaty właściwe od wchodu, wychodu i przechodu, mające być opłacanemi według powszechnych ustaw celnych, od okrętów i towarów. Gdyby zaś towar jaki całą drogę przez obręb państwa na wodzie odbywał, wówczas wolnym będzie od cła przechodowego;

Auf das Postregal, sowie auf die Fähren und anderen Anstalten zur Ueberfahrt von einem Ufer zu dem gegenüber liegenden, beziehen sich die gegenwärtigen Bestimmungen nicht.

Artikel 3.

Die contrahirenden Staaten verpflichten sich, einverständlich gleichförmige Vorschriften für die Ausübung der Schiffahrt und die Handhabung der Strompolizei auf Grundlage der in diesen Beziehungen bereits bestehenden Anordnungen und mit Berücksichtigung der auf anderen deutschen Strömen durch Uebereinkunft festgestellten Grundsätze zu erlassen.

Artikel 4.

Alle bisher an den genannten Strömen und Flüssen bestandenen Stappel-, Niederlags-, Umschlags- und Vorkaufsrechte sind hierdurch ohne Ausnahme für immer aufgehoben, und es kann aus diesem Grunde künftig kein Schiffer gezwungen werden, den Bestimmungen des gegenwärtigen Vertrages zuwider, gegen seinen Willen aus- oder umzuladen oder eine bestimmte Zeit an einem Orte zu verweilen.

Artikel 5.

Die Ausübung der Schiffahrt auf den genannten Strömen und Flüssen innerhalb der als frei erklärten Strecken ist einem Jeden gestattet, welcher mit geeigneten Fahrzeugen versehen, von seiner Landesobrigkeit hiezu die Erlaubniss erhalten hat. Es werden hierüber nähere Anordnungen vereinbart werden.

Artikel 6.

Reihefahrten zwischen den Kaufleuten und Schiffern einer oder mehrerer Uferstädte können nur unter solchen Bedingungen gestattet werden, welche zur Verhinderung des Entstehens eines der freien Schiffahrt hinderlichen Monopoles geeignet sind.

Artikel 7.

Auf der Donau, von der baierisch-würtembergischen Gränze bis Ungarn, sowie auf den schiffbaren Nebenflüssen dieser Stromstrecke werden sämmtliche bisher bestandene Wasserzölle, sowie alle anderen unter was immer für Namen bekannten Abgaben, womit die Schiffahrt belastet war, sodann von einem noch näher zu vereinbarenden Termine an, die an einigen Orten noch bestehenden Communalzölle aufgekoben.

Die österreichische Regierung wird die Schiffahrts-Gebühren auf der Donaustrecke vom Eintritte nach Ungarn bis zum Austritte in die Türkei, sowie auf den, in diese Donaustrecke einmündenden Nebenflüssen alsbald einer Regulirung in dem Sinne unterziehen, dass dieselben thunlichst vereinfacht und ermässiget, auf einige wenige Einhebungspuncte beschränkt und gleichmässig ohne Rücksicht auf die Herkunft des Schiffers, des Schiffes und der Ladung und auf die Bestimmung der letzteren erhoben werden.

Artikel 8.

Unter den, im vorhergehenden Artikel erwähnten Abgaben sind nicht begriffen:

a) *die eigentlichen Ein-, Aus- und Durchgangs-Abgaben, welche von den Schiffen und Waaren nach den allgemeinen Zollgesetzen zu entrichten sind. Sollte jedoch eine Waare den ganzen Weg durch das Staatsgebiet auf der Wasserstrasse zurücklegen, so ist sie vom Durchgangszolle frei;*

b) opłaty od zużywania (podatki konsumcyjne i dopłaty do takowych), mające być składanemi od przedmiotów, w konsumcyę przechodzących, w całym kraju lub w pewnych miejscach, pod tym warznkiem, iż przedmioty, pochodzące z kraju innego, a względnie z innego miejsca, nie będą podlegać opłacie wyższej jak te, które są produkowane w kraju lub w miejscu samem;

c) należytości od użycia pewnych zakładów publicznych, np. żurawiów (kranów), wozów, budów dylowych, składów, tudzież należytości za podjęte prace, np. za otwarcie śluz i mostów, spuszczanie masztów, za usługi locmanów i sterników. Jednakże należytości wspomnione, pobierane będą bez względu na pochodzenie żeglarza, okrętu i ładunku zarówno, według pewnych publicznie ogłoszonych taryf, i tylko za rzeczywiste użycie zakładów i rzeczywiście podjęte prace; takowe należytości nie będą podwyższone nad obecny wymiar od urządzeń już obecnie istniejących, a przy nowo założonych, nie będą oznaczone wyżej jak potrzeba do pokrycia procentów od kapitału zakładowego i kosztów utrzymania;

d) każdemu rządowi wolno uregulować należytości od kanałów, wszelako i te opłaty nie powinny być większe nad to, co potrzeba do zwrotu procentów kapitału zakładowego i kosztów utrzymania.

Artykuł 9.

Każdy właściciel lub przewodnik okrętu winien, przekraczając linję celną jednego z państw kontraktujących, złożyć manifest okrętowy władzy do tego przeznaczonej.

Tam gdzie przepisana jest deklaracya celna, obejmująca cały ładunek okrętowy, zastępuje takowa miejsce manifestu okrętowego.

Bliższe przepisy tak co do tego przedmiotu, jakoteż co do zaprowadzenia ulg w postępowaniu celnem z okrętami pod zamknięciem, wydane będą za wspólnem porozumieniem.

Artykuł 10.

Do wykonywania porządku żeglugi i przepisów policyi rzecznej, równie jak do osądzenia wydarzających się przekroczeń, ustanowioną będzie w państwach kontraktujących potrzebna ilość sądów policyjnych rzecznych, których zakres, postępowanie i działanie prawne ich rozstrzygań, bliżej oznaczone zostanie.

Artykuł 11.

Państwa kontraktujące przyjmują obowiązek, polecić swoim władzom celnym i policyjnym, ażeby urzędnikom drugiego państwa, przy pełnieniu czynności urzędowych, potrzebnych do wykonywania policyi rzecznej, wzajemnie dodawały pomocy w wszelkim sposobie, i udzielały na żądanie wiadomości o skutkach rozpoczętych śledztw i wszelkie inne wyjaśnienia.

Artykuł 12.

Państwa kontraktujące, obowiązują się przyłożyć starania szczególnej o to, aby ścieszka flisowska w ich obrębie według potrzeby żeglugi była zrobioną, w stan dobry wprawioną i w takowym utrzymywaną.

Obowiązują się prócz tego, każde w granicach obrębu swego, usunąć swoim kosztem znajdujące się w wodzie spławnej przeszkody żeglugi, a za nim się to uskuteczni, za-

b) *die Verbrauchs-Abgaben (Verzehrungssteuern und Verzehrungssteuerzuschläge), welche für die, in den Gebrauch übergehenden Gegenstände im ganzen Lande oder an einzelnen Orten zu entrichten sind, unter der Bedingung, dass die von einem anderen Lande oder beziehungsweise von einem anderen Orte herkommenden Gegenstände nicht höher belegt werden, als die im Lande oder Orte selbst erzeugten;*

c) *die Gebühren für Benützung gewisser öffentlicher Anstalten, z. B. für Krahnen, Wagen, Bohlwerke, Niederlagen, dann jene für geleistete Arbeiten, z. B. für Schleussen- und Brückenöffnung, Niederlegung von Mastbäumen, Lootsen- und Steuermannsdienste. Doch sind diese Gebühren ohne Rücksicht auf die Herkunft des Schiffers, des Schiffes oder der Ladung gleichmässig nach bestimmten, öffentlich kundgemachten Tarifen und nur für wirklich benützte Anstalten und wirklich geleistete Arbeiten einzuheben, für bereits bestehende Einrichtungen dieser Art über das gegenwärtige Ausmass nicht zu erhöhen und bei neu errichteten nicht höher zu bestimmen, als zur Deckung der Zinsen des Anlagecapitales und der Unterhaltungskosten erforderlich ist;*

d) *die Regulirung der Canalgebühren bleibt jeder Regierung überlassen. Es sollen jedoch auch diese Gebühren nicht höher seyn, als zum Ersatze der Zinsen des Anlagecapitales und der Unterhaltungskosten nothwendig ist.*

Artikel 9.

Jeder Schiffs-Inhaber oder Führer ist gehalten, bei Ueberschreitung der Zollgränze eines der contrahirenden Staaten der hiezu bestimmten Behörde ein Schiffsmanifest zu übergeben.

Dort, wo eine, die gesammte Schiffsladung umfassende Zolldeclaration vorgeschrieben ist, vertritt dieselbe die Stelle des Schiffsmanifestes.

Die näheren Vorschriften hierüber, sowie über ein erleichtertes Zollverfahren bei Schiffen unter Raumverschluss werden im gemeinsamen Einverständnisse erlassen werden.

Artikel 10.

Zur Handhabung der Schiffahrts-Ordnung und der Flusspolizei-Vorschriften, sowie zur Aburtheilung der sich ergebenden Contraventionen wird in den contrahirenden Staaten die erforderliche Anzahl von Flusspolizei-Gerichten bestellt, und deren Wirkungskreis, Verfahren und die Rechtswirkung ihrer Entscheidungen näher normirt werden.

Artikel 11.

Die contrahirenden Staaten verpflichten sich, ihren Zoll- und Polizeibehörden die Weisung zu ertheilen, den Beamten des anderen Staates bei den zur Handhabung der Flusspolizei nöthigen amtlichen Verrichtungen gegenseitig in aller Weise behilflich zu seyn, auch auf Verlangen die Ergebnisse eingeleiteter Untersuchungen und überhaupt jede andere gewünschte Auskunft bereitwilligst zu ertheilen.

Artikel 12.

Die contrahirenden Staaten machen sich anheischig, eine besondere Sorgfalt darauf zu verwenden, dass auf ihrem Gebiete der Leinpfad überall nach Massgabe des Bedürfnisses der Schiffahrt hergestellt, in guten Stand gesetzt und darin erhalten werde.

Sie verbinden sich ferner, jeder in den Gränzen seines Gebietes, die im Fahrwasser sich befindenden Hindernisse der Schiffahrt auf ihre Kosten wegräumen, und jedesmal bis

opatrzyć znakami ostrzegającemi kamienie, drzewa itp., znajdujące się w wodzie spławnej lub w bliskości jej, tudzież nie dozwalać budowli w rzekach lub na brzegach, mogących być szkodliwemi dla żeglugi.

Nad mostami już istniejącemi, lub na takowych, zaprowadzone będą tam, gdzie przechodzą okręty żaglowe, takie urządzenia, żeby ulżyć kierowanie masztów.

Będzie także najusilniejszem staraniem, ażeby nie sprowadzić przerwy lub utrudzenia żeglugi przez młyny, inne maszyny poruszające i urządzenia z kołami, przez staczanie kamieni z łomów i pokład rumowisk nad samym brzegiem.

Zakładania miejsc stosownych do lądowania i ładowania i portów zimowych dla ochrony okrętów, doznawać będzie wszelkiej pomocy.

Na przestrzeniach tych rzek, które stanowią granicę między państwami kontraktującemi, zakładane być mogą budowle nadbrzeżne i rzeczne, tylko za wspólnem porozumieniem, a tym końcem udzielane będą plany, odnoszące się do tego, drugiemu rządowi interesowanemu. Do tego udzielania obowiązane są w Bawaryi rządy obwodowe, w Austryi naczelnicy obwodowi, lub rządy obwodowe, a tam gdzie takowych nie ma, namiestnikostwa.

Zezwolenie do zamierzonych budowli, uważanem będzie za dane, jeżeli od dnia doręczenia planów, upłynie sześć tygodni, a odpowiedź na to nie nastąpi. Traktaty i zwyczaje, odnoszące się do wspólnych budowli, lub do łożenia dodatków do budowli na pojedyńczych rzekach lub przestrzeniach rzek, zostają w swej mocy.

Artykuł 13.

Zaraz po zawarciu traktatu niniejszego, złożona będzie komisya z biegłych w rzeczy, którzy objadą przestrzeń Dunaju od granicy bawarsko-wirtembergskiej aż do Wiednia, tudzież rzeki Inn i Salcach, w przestrzeni od Kufstein i Hallein aż do ujścia onychże, i dochodzić będą co potrzeba do zaprowadzenia i utrzymania regularnej żeglugi, tudzież oznaczą kolejność prac owych z uwagą na ich związek z sobą i ich większą lub mniejszą nagłość.

Na podstawie zdania tejże komisyi, nastąpi dalsze porozumienie państw kontraktujących co do prac przedsięwziąć się mających, jako też co do czasu ich ukończenia.

Po trzech latach, licząc od chwili owego porozumienia, lub jeżeliby tego była potrzoba, jeszcze pierwej odbędzie się nowa objazdka rzeczonych przestrzeni rzecznych, w celu przekonania się o ich stanie, o skutkach poczynionych środków do ich ulepszenia, równie jak o nowych przeszkodach, któreby może stanęły w drodze żegludze regularnej.

Takowe objeżdżanie powtarzać się będzie następnie co trzy lata.

Najdalej w 6 tygodni po takiem objechaniu peryodycznem, zejdzie się w Wiedniu komisya rewizyjna, do której wydeleguje każde państwo kontraktujące jednego pełnomocnika, w celu przekonania się o dokładnem przestrzeganiu traktatu, uchylenia zażaleń i obradzenia nowych ulżeń dla handlu i żeglugi.

dieses geschehen, die im Fahrwasser oder in dessen Nähe befindlichen, der Schiffahrt gefährlichen Steine, Bäume etc. mit Warnungszeichen versehen zu lassen, auch keine, die Sicherheit der Schiffahrt gefährdenden Strom- oder Uferbauten zu gestatten.

Ueber oder auf den vorhandenen Brücken werden dort, wo Segelschiffe vorzukommen pflegen, Vorkehrungen, um die Handhabung der Masten zu erleichtern, getroffen.

Es wird auch kräftigst Sorge getragen werden, dass durch Mühlen und andere Trieb- und Räderwerke, durch Hinabrollen von Blöcken aus den Steinbrüchen und Lagerung des Abraumes hart am Ufer eine Hemmung oder Erschwerung der Schiffahrt nicht verursacht werde.

Die Anlegung von Landungs- und Ladeplätzen und schützenden Winterhäfen soll nach Bedürfniss befördert werden.

An denjenigen Fluss-Strecken, welche zwischen den contrahirenden Staaten die Gränze bilden, sollen Uferbauten und Stromwerke nur im gemeinsamen Einverständnisse angelegt, und zu diesem Ende die hierauf bezüglichen Pläne der anderen betheiligten Regierung mitgetheilt werden. Diese Mittheilung liegt in Baiern den Kreisregierungen, in Oesterreich den Kreispräsidenten oder den Kreisregierungen, und wo diese nicht bestehen, den Statthaltereien ob.

Die Zustimmung zu den beabsichtigten Anlagen wird als gegeben erachtet, wenn vom Tage der Zustellung der betreffenden Pläne an, sechs Wochen verflossen sind, ohne dass eine Rückäusserung erfolgt ist. — Die in Beziehung auf gemeinschaftliche Bauten oder Beitragsleistungen zu den Herstellungen auf einzelnen Flüssen und Fluss-Strecken bestehenden Verträge und Observanzen bleiben in Kraft.

Artikel 13.

Sogleich nach Abschluss des gegenwärtigen Vertrages wird eine Commission von Sachkundigen niedergesetzt werden, welche die Donau auf die Strecke von der baierisch-würtembergischen Gränze bis Wien, dann den Inn und die Salzach auf der Strecke von Kufstein und Hallein bis zu ihrer Einmündung befahren, und das, was zur Herstellung und Erhaltung der geregelten Schiffahrt zu geschehen hat, erheben und unter Hervorhebung der Reihenfolge der Arbeiten mit Hinsicht auf ihren Zusammenhang und ihre grössere oder geringere Dringlichkeit bezeichnen wird.

Auf Grund des Gutachtens dieser Commission wird eine weitere Verständigung der contrahirenden Staaten über die zu übernehmenden Arbeiten und die Zeit ihrer Vollendung erfolgen.

Nach drei Jahren, vom Zeitpuncte dieser Verständigung angefangen, oder wenn es sich als nöthig erweisen sollte, noch früher, wird eine neuerliche Befahrung der erwähnten Strom- und Fluss-Strecken erfolgen, um ihre Beschaffenheit, die Wirkung der zu ihrer Verbesserung getroffenen Massregeln und die etwa eingetretenen neuen Hindernisse einer regelmässigen Schiffahrt zu untersuchen und festzustellen.

Diese Befahrung wird auch später von drei zu drei Jahren wiederholt werden.

Längstens sechs Monate nach dieser periodischen Befahrung wird dann jedesmal in Wien eine Revisions-Commission sich vereinigen, zu welcher jeder der contrahirenden Staaten einen Bevollmächtigten delegirt, um sich von der vollständigen Beobachtung des Ver-

Wnioski komisyi, podlegać będą potwierdzeniu włściwych rządów.

Artykuł 14.

Gdyby okręt jaki lub załogę jego, spotkało nieszczęście, władze miejscowe obowiązane będą starać się o te, aby potrzebne środki ratunku i bezpieczeństwa, jak najspieszniej użytemi były.

Tym końcem władze miejscowe otrzymają potrzebne ogólne instrukcye, a istniejące już w tym względzie rozporządzenia ponowione będą. Jeżeliby gdziekolwiekbądź na rzeczonych rzekach istnieć miało prawo do wyrzucizny, takowe zniesionem zostaje na zawsze.

Artykuł 15.

Pod rzekami bocznemi Dunaju rozumieć należy w traktacie niniejszym drogi wodne, tak naturalne jak sztuczne, które czy to wprost, czy pośrednio, wpadają do tejże rzeki lub do rzek jej bocznych.

Równie też w traktacie niniejszym, pod żeglugą rozumieć się ma także przewóz na tratwach.

Artykuł 16.

Rząd król. wirtembergski, wezwanym zostanie do przystąpienia do traktatu niniejszego, zaraz po wymianie ratyfikacyj.

Artykuł 17.

Traktat niniejszy, przedłożonym zostanie natychmiast z każdej strony do Najwyższej ratyfikacyi, a zamiana dokumentów ratyfikacyjnych, nastąpi w Wiedniu najdalej w przeciągu 4 tygodni od dnia dzisiejszego licząc.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

F. Schwarzenberg m. p. F. M. L.

Hrabia **Lerchenfeld** m. p.

A. Baumgartner m. p.

Artykuł osobny.

(do Artykułu 2, traktatu otwartego.)

Z uwagi na zachodzącą okoliczność, iż w Austryi towarzystwu żeglugi parowej udzielony został szczególny przywilej najwyższy i zabezpieczenie przeciw obcej konkurencyi aż do 17. Września 1880 r., a właściwość stosunków obrotowych nie pozwala zaprowadzić już obecnie w tym względzie jakiejbądź zmiany; przeto rząd cesarski zastrzegł sobie pod względem wykonywania żeglugi parowej na Dunaju, wstrzymać wykonanie postanowień, objętych Art. 2^{gim}.

Jak długo wspomniony wyjątek trwać będzie, rząd król. bawarski zastrzega sobie pod względem obrotu okrętów parowych ns przestrzeni bawarskiej Dunaju, prawo wzajemności. Tymczasem zostawia się towarzystwom żeglugi parowej stron obudwóch,

trages zu überzeugen, Beschwerden abzustellen und neuere Erleichterungen für den Handel und Schiffahrt zu berathen.

Die Anträge der Commission unterliegen der Genehmigung der betreffenden Regierungen.

Artikel 14.

Sollte ein Schiff, oder dessen Mannschaft verunglücken, so sind die Ortsobrigkeiten verpflichtet, dafür zu sorgen, dass die erforderlichen Rettungs- und Sicherungs-Anstalten so schnell wie möglich getroffen werden.

Zu diesem Ende werden die Localbehörden mit den nöthigen allgemeinen Instructionen versehen, und die bereits bestehenden Verordnungen erneuert werden. Sollte irgendwo an den genannten Strömen und Flüssen ein Strandrecht ausgeübt werden, so wird solches für immer aufgehoben.

Arikel 15.

Unter den Nebenflüssen der Donau sind im gegenwärtigen Vertrage sowohl die natürlichen, als die künstlichen Wasserstrassen zu verstehen, welche, sei es unmittelbar oder mittelbar, in diesen Strom, oder in einen seiner Nebenflüsse gelangen.

Ebenso ist im gegenwärtigen Vertrage unter Schiffahrt auch die Flossfahrt begriffen.

Artikel 16.

Die königlich-würtembergische Regierung wird alsbald nach Auswechslung der Ratificationen zu dem Beitritte zum gegenwärtigen Vertrage eingeladen werden.

Artikel 17.

Der gegenwärtige Vertrag soll alsbald von jeder Seite zur Allerhöchsten Ratification vorgelegt und die Auswechslung der Ratifications-Urkunden längstens innerhalb vier Wochen vom heutigen Tage an, zu Wien vollzogen werden.

So geschehen zu Wien am zweiten December des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

F. Schwarzenberg m. p., FML.

Graf v. Lerchenfeld m. p.

A. Baumgartner m. p.

Separat-Artikel.

(Zu Artikel 2 des Vertrages.)

In Bezug auf die Ausübung der Dampfschiffahrt auf der Donau hat sich die kaiserliche Regierung mit Rücksicht auf den thatsächlichen Umstand, dass in Oesterreich der bestehenden Dampfschiffahrtsgesellschaft ein besonderes Allerhöchstes Privilegium verliehen und Schutz gegen fremde Concurrenz bis zum 17. September 1880 zugesichert worden ist, und dass die eigenthümlichen Verkehrsverhältnisse nicht gestatten, hierin schon jetzt eine Aenderung eintreten zu lassen, vorbehalten, der Ausführung der Bestimmungen des Artikel 2 Anstand zu geben.

So lange diese Ausnahme besteht, wird sich von der königlich-baierischen Regierung in Beziehung auf den Verkehr der österreichischen Dampfschiffe auf den baierischen Stromstrecken die Reciprocität vorbehalten. Vorläufig soll es den dermalen bestehenden beider-

porozumieć się między sobą względem rozciągnienia żeglugi na części rzeki, należące do obrębu państwa drugiego.

Obadwa rządy rozpoczną potrzebne kroki do takiego porozumienia, przyczem starać się będą o to, ażeby żegludze parowej bawarskiej, dozwolonem było odbywać jazdy na Dunaju austryackim aż pod Wiedeń, za wzajemnem dozwoleniem dla austryac. uprzyw. towarzystwa, odbywania jazd na Dunaju bawarskim i jego rzekach bocznych.

Rząd c. k. austryacki obowiązuje się, na każdy przypadek, nie przedłużać wspomnionego przywileju i przyrzeczenia ochrony przeciw obcej konkurencyi nad termin 17. Września 1880 r., jeżeliby jeszcze wcześniej nie nastąpiła jaka modyfikacya w tym względzie.

(Do Artykułu 7, traktatu otwartego.)

Termin, od którego zacząwszy ustać mają wszelkie opłaty żeglugowe, pobierane obecnie przez gminy lub inne osoby prywatne na przestrzeni Dunaju od granicy między Bawaryą a Wirtembergiem aż do Węgier, tudzież na rzekach bocznych, wpływających do Dunaju na tejże przestrzeni, a których wykupienie w skutek traktatu niniejszego, każde państwo w obrębie swoim bierze na siebie, stanowi się do końca r. 1855.

(Do Artykułu 16. traktatu otwartego.)

Austrya przyjmuje obowiązek wyrobić u rządów, od których zawisła żegluga na Dunaju niższym i jego rzekach bocznych zewnątrz obrębu państw austryackich, ażeby okrętom i towarom, przychodzącym z Dunaju wyższego nie austryackiego i jego rzek bocznych, udzielone były te same korzyści, w przejezdzie na wspomnionej przestrzeni Dunaju niższego aż do morza, jakich doznają towary i okręty austryackie. Austrya otrzymuje upoważnienie, wejść z rządami wspomnionemi w układy, i ułożyć się z niemi w potrzebnych punktach.

Powyższe artykuły osobne, będą mieć tę samą moc, jak gdyby były zamieszczone słowo w słowo w traktacie głównym, podpisanym na dniu dzisiejszym, takowe też wraz z nim, w jednym a tym samym czasie, ratyfikowanemi być winny.

W dowód czego pełnomocnicy akt niniejszy podpisali i na nim pieczęcie swoje wycisnęli.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

F. Schwarzenberg m. p., F. M.L.

Hrabia Lerchenfeld m. p.

A. Baumgartner m. p.

seitigen Dampfschiffahrts-Anstalten überlassen bleiben, durch Uebereinkunft unter sich über die Ausdehnung des Betriebes der Dampfschiffahrt auf die, dem Gebiete des anderen Uferstaates angehörigen Theile des Flusses sich zu verständigen.

Ein solches Uebereinkommen soll sofort unter Mitwirkung der beiden Regierungen eingeleitet und hiebei dahin getrachtet werden, dass der baierischen Dampfschiffahrt die freie Befahrung der österreichischen Donau bis Wien gegen das gleichmässige Zugeständniss der freien Befahrung der baierischen Donau und ihrer Nebenflüsse durch die österreichische privilegirte Gesellschaft gestattet werde.

Die kaiserlich-königliche österreichische Regierung verpflichtet sich, das genannte Privilegium und die Zusicherung des Schutzes gegen fremde Concurrenz, wenn hierin nicht schon früher eine Modification sollte erzielt werden können, jedenfalls nicht über den Termin vom 17. September 1880 auszudehnen.

(Zu Artikel 7 des Vertrages.)

Der Termin, von welchem an, alle diejenigen Schiffahrts-Abgaben aufzuhören haben, die zur Zeit von Communen oder sonstigen Privatberechtigten auf der Donaustrecke von der Gränze zwischen Baiern und Würtemberg bis Ungarn und auf den, in diese Stromstrecke einmündenden Nebenflüssen noch erhoben werden, und deren Ablösung in Folge dieser Uebereinkunft von dem betreffenden Staate zu bewirken ist, wird auf das Ende des Jahres 1855 festgesetzt.

(Zu Artikel 16 des Vertrages.)

Oesterreich übernimmt die Verpflichtung bei den Staaten, von denen die Schiffahrt auf der unteren Donau ausserhalb des Bereiches der österreichischen Staaten und deren Nebenflüssen abhängt, dahin zu wirken, dass den Waaren und Schiffen, welche von der oberen nicht österreichischen Donau und ihren Nebenflüssen kommen, bei ihrer Fahrt auf der erwähnten Strecke der unteren Donau und bis ins Meer dieselben Begünstigungen eingeräumt werden, welche die österreichischen Waaren und Schiffe geniessen. Es wird ermächtiget, mit den genannten Staaten dessfalls in Unterhandlung zu treten und mit ihnen die betreffenden Erklärungen zu vereinbaren.

Die vorstehenden Separat-Artikel sollen eben so giltig seyn, als wenn sie Wort für Wort in den heute unterzeichneten Hauptvertrag eingerückt wären; auch sollen sie zu gleicher Zeit mit demselben ratificirt werden.

Zur Urkunde dessen haben die Bevollmächtigten diesen Act unterzeichnet und ihm ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien am zweiten December des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

F. Schwarzenberg *m. p., FML.*

Graf v. Lerchenfeld *m. p.*

A. Baumgartner *m. p.*

przeto My, po rozważeniu wszystkich postanowień niniejszego traktatu, potwierdzamy takowy, przyrzekając oraz słowem Naszem cesarskiem za Nas i Następców Naszych, takowego w całej jego osnowie przestrzegać i przestrzeganie jego polecić.

W dowód czego, akt niniejszy własnoręcznie podpisaliśmy i na nim pieczęć Naszą cesarską wycisnąć rozkazaliśmy.

Działo się w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu, dnia piątego Stycznia roku Pańskiego tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef. (L. S.)

Schwarzenberg m. p.
Z rozkazu Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości,
Ig. Kawaler Liehmann a Palmrode.
Konsyliarz nadworny i ministeryalny.

129.

Traktat między Austryą i Bawaryą

względem ustanowienia środków, tyczących się wykonywania policyi i straży celnej na rzekach granicznych.

Zawarty w Wiedniu d. 2 Grudnia 1851, ratyfikowany w Wiedniu d. 14. Maja 1852.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, górnego i dolnego Szląska; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

czyniny wiadomo i oświadczamy niniejszem:

Gdy przez pełnomocnika Naszego i Jego Król. Mości, Najjaśn. Króla Bawaryi — w celu ustanowienia środków do wykonywania policyi i straży celnej na rzekach granicznych — zawarty i podpisany został w Wiedniu na d. 2. Grudnia 1851 r. traktat, obejmujący 17 Artykułów i jeden artykuł osobny, którego treść opiewa od słowa do słowa, jak następuje:

Jego Ces. Król. Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski, Czeski; tudzież Jego Król. Mość, Najjaśniejszy Król Bawaryi, powodowani życzeniem, urządze-

so haben Wir nach Prüfung sämmtlicher Bestimmungen dieses Vertrages, denselben gutgeheissen und genehmiget; versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger, denselben, seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten, und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet, und selber Unser kaiserliches Insiegel beifügen lassen.

So geschehen in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am 5. Jänner im Jahre des Heiles Eintausend achthundert fünfzig zwei, — Unserer Reiche im Vierten.

Franz Joseph *m. p.*

F. Schwarzenberg *m. p.*

Auf Seiner Majestät Allerhöchsten Befehl:

J. Ritter Liehmann v. Palmrode *m. p.,*

k. k. Hof- und Ministerialrath.

129.

Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern,

über die Festsetzung von polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmassregeln auf den Gränzflüssen.

Abgeschlossen zu Wien am 2. December 1851, und eben daselbst in den Ratificationen ausgewechselt am 14. Mai 1852.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-Schlesien; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol etc. etc thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem zwischen Unseren Bevollmächtigten und jenem Seiner Majestät des Königes von Baiern, — zum Zwecke der Regelung und Feststellung der polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmassregeln auf den Gränzflüssen, — zu Wien am 2. December 1851 ein, aus 17 Artikeln und einem Separat-Artikel bestehender Vertrag abgeschlossen und unterzeichnet worden ist, welcher von Wort zu Wort, wie folgt lautet:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen etc. etc. etc. und Seine Majestät der König von Baiern etc. etc. etc. haben, um die Verhältnisse der poli-

nia traktatem stosunków policyi i straży celnej na rzekach granicznych, rozkazali w tym celu rozpocząć układy i mianowali pełnomocnikami Swymi, a mianowicie:

Jego Ces. Król. Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryi

mianował księcia Feliksa Schwarzenberg, kawalera Wielkiego krzyża ces. austr. orderu Leopolda i Franciszka Józefa, kawalera orderu wojskowego Maryi Teresy etc. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radzcę i szambelana, feldmarszałka-lejtnanta, prezydenta ministrów i ministra ces. Dworu, tudzież spraw zewnętrznych, etc. oraz

pana Jędrzeja de Baumgartner, kawalera ces. austr. orderu Leopolda etc., Jego C. K. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radcę i ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych etc. etc.

Jego Król. Mość, Najjaśniejszy Król Bawaryi,

zamianował pana Maksymiliana hr. Lerchenfeld-Koefering, kawalera Wielkiego krzyża bawarskiego orderu zasług św. Michała, Wielkiego komandora bawarskiego orderu rycerzy domu św. Jerzego i komandora orderu zasług korony bawarskiej, kawalera ces. rossyjskiego orderu św. Anny I. klasy z brylantami, i król. pruskiego orderu orła czerwonego I. klasy z dyamentami, komandora Wielkiego krzyża król. szwedzkiego orderu gwiazdy północnej, Wielkiego krzyża król. portugalskiego orderu Chrystusa i król. sardyńskiego orderu śś. Maurycego i Łazarza, Wielkiego komandora król. greckiego orderu Zbawiciela; Jego król. Mości szambelana i dziedzicznego radzcę Stanu królestwa Bawaryi, nadzwyczajnego posła i umocowanego ministra na Dworze ces. król. austryackim, etc.

którzy, przejrzawszy wzajemnie pełnomocnictwa swoje i znalazłszy takowe wystawione w dobrej i należytej formie, zgodzili się w punktach następujących:

Artykuł 1.

Na rzekach, które traktatem pokoju Cieszyńskim z dnia 13. Maja 1779 r., traktatem zawartym w Munichu na d. 14. Kwietnia 1816, nakoniec traktatem zawartym na dniu dzisiejszym względem niektórych stosunków terytoryalnych i granicznych, oznaczone zostały jako rzeki graniczne między Austryą i Bawaryą, mianowicie na rzekach Sala, Salzach, Inn i Dunaju, — jak dalece wspomnione rzeki tworzą granicę między Austryą i Bawaryą — będzie cały obręb rzek tych pod względem żeglugi zupełnie wolnym dla obudwóch państw nadbrzeżnych i w rzeczonym względzie niejako zupełnie wspólnem dobrem onychże.

Artykuł 2.

W skutku tego okręty i tratwy na tychże przestrzeniach, czy to jadąc za wodą, czy pod wodę, nie będą ani przeszkody doznawać, ani też zatrzymania, wyjąwszy przypadki w Art. 12. wskazane.

Artykuł 3.

Kontrola urzędu celnego, wtedy tylko miejsce mieć może, jeżeli okręty lub tratwy

a) przybiją do brzegu, lub

b) przytrzymanemi zostaną w przypadkach, wyrażonych w Art. 12.

zeilichen und Zoll-Aufsicht auf den Gränzflüssen vertragsmässig zu ordnen, Unterhandlungen einzuleiten beschlossen, und zu Ihren Bevollmächtigten ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich,

Herrn Felix Fürsten zu Schwarzenberg, Grosskreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold- und des Franz Joseph-Ordens, Ritter des militärischen Marien-Theresien-Ordens etc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Kämmerer, Feldmarschall-Lieutenant, Ministerpräsidenten und Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten etc., und

Herrn Andreas Ritter v. Baumgartner, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens etc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Minister für Handel-, Gewerbe und öffentliche Bauten etc., und

Seine Majestät der König von Baiern,

Herrn Maximilian Grafen v. Lerchenfeld-Koefering, Grosskreuz des baierischen Verdienst-Ordens vom heiligen Michael, Grosscommenthur des baierischen Haus-Ritter-Ordens vom heiligen Georg, und Commenthur des Verdienst-Ordens der baierischen Krone, Ritter des kaiserlich-russischen St. Annen-Ordens 1. Classe in Brillanten und des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens 1. Classe in Diamanten, Commandeur-Grosskreuz des königlich-schwedischen Nordstern-Ordens, Grosskreuz des königlich-portugiesischen Christus-Ordens und des königlich-sardinischen Ordens vom heiligen Moriz und Lazarus, dann Grosscommenthur des königlich-griechischen Erlöser-Ordens, Allerhöchst Ihren Kämmerer und erblichen Reichsrath des Königreiches Baiern, ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-österreichischen Hofe etc.,

welche, nachdem sie ihre Vollmachten gegenseitig eingesehen und in guter und gehöriger Form befunden, über nachstehende Bestimmungen sich geeiniget haben:

Artikel 1.

Auf den, durch den Teschner Friedenstractat vom 13. Mai 1779, den Münchner Vertrag vom 14. April 1816, und den heute wegen einiger Territorial- und Gränzverhältnisse abgeschlossenen Vertrag als Gränzflüsse zwischen Oesterreich und Baiern bezeichneten Flüssen, nämlich auf der Saale, der Salzach, dem Inn und der Donau soll, soweit diese Flüsse zwischen Oesterreich und Baiern die Gränze bilden, in Beziehung auf die Schiffahrt das ganze Fluss- oder Stromgebiet bis an die beiderseitigen Ufer für beide Uferstaaten ganz frei seyn und in der angegebenen Beziehung gleichsam ein vollkommenes Gemeingut bilden.

Artikel 2.

Die Schiffe oder Flösse sollen demgemäss auf diesen Fluss- oder Stromstrecken weder in der Thal-, noch in der Bergfahrt, die Fälle im Artikel 12 ausgenommen, behindert oder angehalten werden.

Artikel 3.

Eine zollämtliche Controle darf nur dann eintreten, wenn die Schiffe oder Flösse:

a) *am Ufer anlanden, oder*

b) *in dem im Artikel 12 angeführten Falle angehalten werden.*

Artykuł 4.

Na rzeczonych przestrzeniach rzek, nie wolno będzie wybierać opłaty przechodowej.

Rzeczy przeznaczone do ładowania i wyładowania, podlegają postanowieniom celnym i taryfom onego państwa, do którego obrębu należy brzeg, na którym odbywa się ładowanie lub wyładowanie.

Artykuł 5.

Okręty i statki lądować i przybijać do brzegu nie mogą, wyjąwszy nadzwyczajne i nieuchronne przypadki, jak tylko w miejscach przez obadwa rządy do lądowania regularnego przeznaczonych.

Takowe miejsca do lądowania tam tylko będą wyznaczone, gdzie się znajdują urzędy celne.

Rządy kontraktujące uczynią rewizyę obecnie istniejących miejsc lądowych, z uwagą na polepszenie obrotu, i podadzą takowe do wiadomości publicznej z dokładnem wyrażeniem ich liczby i nazwiska.

O zmianie miejsc lądowych, mogących się wydarzyć na przyszłość z potrzeby, rządy kontraktujące udzielą sobie wzajemnie wiadomości.

Artykuł 6.

W przypadkach, w których żeglarze, nie dla zabierania towarów lub oddawania ładunków, lecz dla szczególnego stanu wody, lub w innym gwałtownym przypadku z innych przyczyn i na czas krótki do jakiego brzegu przybić zmuszeniby byli; należy zachować środki ostrożności, wskazane w Artykułach następnych.

Artykuł 7.

Jeżeliby się zatrzymać miał żeglarz około sześciu godzin w ciągu dnia, winien będzie okoliczność tę, iż lądował, równie jak o przyczynie tego, natychmiast donieść najbliższej władzy celnej, lub najbliższemu posterunkowi straży celnej, w braku zaś takowej lub przy dalekiem oddaleniu jej, uczynić o tem doniesienie najbliższej władzy miejscowej; władza celna, lub posterunek straży granicznej, równie jak władza miejscowa, winny się postarać natychmiast o należny dozór nad statkiem, i wystawić żeglarzowi na żądanie w stosownym dokumencie odpowiednie potwierdzenie stosunków faktycznych.

Władze miejscowe, lub stacye straży celnej, winny są, jeżeli im będzie uczynione doniesienie o lądowaniu, uczynić o tem relacyę do najbliższej władzy celnej.

Artykuł 8.

Gdyby zaś okręt dłużej jak sześć godzin zatrzymać się miał, lub do nocy pozostał, wówczas żeglarz wprawdzie nie będzie zobowiązanym podać władzy celnej przepisaną w każdym kraju i według przepisów celnych sporządzoną deklaracyę; lecz władza ta będzie winna wziąć okręt pod dozór ścisły, i tym końcem będzie mogła wysłać na pokład okrętu strażników. Jeżeli okręt tego samego dnia, w którym lądował, dalej

Artikel 4.

Auf den genannten Fluss-Strecken darf eine Durchgangs-Abgabe nicht erhoben werden.

Die zur Ein- oder Ausladung kommenden Güter unterliegen den zollgesetzlichen und tarifmässigen Bestimmungen desjenigen Staates, zu dessen Gebiet das Ufer gehört, an welchem die Ein- oder Ausladung stattfindet.

Artikel 5.

Das Anlanden und Anlegen der Schiffe und Fahrzeuge darf, ausserordentliche und unvermeidliche Fälle ausgenommen, an den beiderseitigen Ufern durchaus an keinen anderen, als den von den beiden Regierungen hiezu bestimmten regelmässigen Anlandeplätzen geschehen.

Derlei Anlandeplätze sollen nur an solchen Orten ausgemittelt werden, wo sich Zollbehörden befinden.

Die contrahirenden Regierungen werden eine Revision der dermal bestehenden Anlandeplätze mit Rücksicht auf die Beförderung des Verkehres vornehmen und dieselben genau mit Anzahl und Namen festsetzen und öffentlich bekannt machen.

Von Veränderungen der Landeplätze, welche durch das Bedürfniss in der Folge sich etwa ergeben dürften, werden sich die contrahirenden Regierungen wechselseitig in Kenntniss setzen.

Artikel 6.

Für diejenigen Fälle, wo die Schiffer, nicht um Waaren einzunehmen oder Ladungen abzugeben, sondern wegen besonderer Beschaffenheit des Fahrwassers, oder in einem anderen unausweichlichen Nothfalle aus anderen Ursachen und auf kurze Zeit an irgend ein Ufer anzufahren genöthiget wären, haben die, in den folgenden Artikeln bezeichneten Vorsichtsmassregeln Platz zu greifen.

Artikel 7.

Wenn der Aufenthalt nur einen beiläufigen Zeitraum von sechs Stunden während der Tageszeit zu betragen hätte, hat der Schiffer die Verbindlichkeit, die Thatsache der Landung, sowie die Veranlassung alsogleich der nächsten Zollbehörde oder dem nächsten Posten der Zoll-Aufsichtswache zu melden, in deren Ermanglung oder bei zu grosser Entfernung aber der nächsten Ortsbehörde die Anzeige zu machen; die Zollbehörde oder der Gränzwachposten, sowie die Ortsobrigkeit haben unverweilt sowohl für die gehörige Aufsicht über das Fahrzeug zu sorgen, als auch dem Schiffer nach Verlangen in einer angemessenen Ausfertigung die gehörige Bestätigung der faktischen Verhältnisse zuzustellen.

Die Ortsbehörden oder Zoll-Aufsichtsstationen haben, wenn bei ihnen die Anmeldung der Landung geschieht, sogleich hievon der nächstgelegenen Zollbehörde Anzeige zu erstatten.

Artikel 8.

Würde der Aufenthalt des Schiffes aber länger als sechs Stunden dauern oder die Nacht erreichen, so soll der Schiffer zwar nicht verbunden seyn, die in jedem Lande zollordnungsmässig vorgeschriebene Erklärung (Declaration) seiner Ladung der Zollbehörde vorzulegen; die letztere hat jedoch das Schiff unter strenge Zoll-Aufsicht zu nehmen und ist befugt, zu diesem Behufe Aufsichtsbedienstete an Bord zu beordern. Wenn das Schiff seine Reise nicht am nämlichen Tage, an welchem es gelandet hat, weiter fortsetzt, so hat

nie jedzie, wówczas winien przewodnik okrętu, wydać urzędowi celnemu wszelkie papiery należące do jego ładunku, wraz z wykazem onychże, przez niego przepisanym.

Papiery wspomnione, pozostaną aż do odjazdu okrętu, w zachowaniu władzy celnej, która jest mocną przez obejrzenie zewnątrz naładowanych ładunków, porównać takowe z osnową innych papierów.

Otwierać ładunki można tylko w razie uzasadnionego podejrzenia o zamierzonym przemytnictwie; jednakże zawsze w takim razie postępowanie nastąpić ma protokolarnie, i wierzytelny odpis protokołu przewodnikowi okrętu na jego żądanie wręczyć należy.

Wszelkie czynności te, od opłat wolne są.

Artykuł 9.

Jeżeli z powodu wezbrania wody lub z innych przyczyn podobnych, wydarzy się wyjątkowo przypadek, iż żeglarze nie mogą przybić do brzegu, na którym położony jest urząd celny, do którego się winni zgłosić dla postępowania celnego lub kontroli, wówczas wolno będzie właściwym władzom wzajemnie przedsięwziąć potrzebną czynność urzędową w obrębie obcym.

Urząd celny, winien jednakże najbliżej położonej władzy celnej obcej, natychmiast uczynić relacyę o tem, ażeby taż wysłała tamże strażników celnych, by byli przytomnemi przy tejże czynności, jeżeli tego uzna potrzebę.

Artykuł 10.

W przypadkach nieszczęścia, żeglarze mają prawo żądania wszelkiej pomocy ze strony najbliższych miejsc z współdziałaniem strażników celnych.

Artykuł 11.

Dozór, jaki wykonywać mają obadwa rządy co do wypełniania przepisów celnych, wzdłuż ciągu granicy na rzekach granicznych, w Art. 1. ze wspólne uznanych, nie będzie się rozciągać z reguły dalej, jak na brzegi takowych, z zastrzeżeniem tych jednakże wyjątków, które pótrzebnemiby być mogły dla okrętów strażniczych, czy to stacyjnych czy też konwojujących.

Artykuł 12.

Każdemu rządowi państw nadbrzeżnych, oprócz posterunków straży, które dla zapobieżenia przemytnictwu, na brzegach wyż wspomnionych rzek granicznych ustanowić za potrzebne uzna, wolno będzie ustanowić jeszcze według upodobania kilka okrętów strażniczych. Takowe użytemi być mogą albo przy urzędach celnych do zwyczajnej służby, albo też wedle okoliczności także do tego, ażeby mieć baczność na wszystkie okręty i statki, odbywające żeglugę w wspólnym obrębie rzek i towarzyszyć im — według okoliczności — aż do najbliższego składu celnego. Prawa zatrzymywania okrętów, nie będą miały ani okręty strażnicze, ani też posterunki strażników, znajdujące się na brzegach, wyjąwszy ten jedynie przypadek, gdyby statek schwytanym został na przekroczeniu jakiego przepisu cłowego lub policyi rzecznej, w którym to przypadku żeglarz lub przewodnik tratwy, winien niezwłocznie iść za rozkazem, wydanym przez władze pod własną ich odpowiedzialnością. Przetrząsać okręty lub tratwy, nie będzie wolno okrętom strażniczym.

der Schiffsführer dem Zollamte die zu seiner Ladung gehörigen Frachtbriefe und sonstigen Papiere sammt einem von ihm unterzeichneten Verzeichnisse derselben zu übergeben.

Diese Papiere bleiben bis zur Abfahrt des Schiffes in Verwahr der Zollbehörde, welche befugt ist, durch äussere Besichtigung der geladenen Colli eine Vergleichung derselben mit dem Inhalte der übrigen Papiere vorzunehmen.

Eine Oeffnung der Colli ist nur in Fällen begründeten Verdachtes eines beabsichtigten Unterschleifes zulässig und es muss hierüber jederzeit eine protokollarische Verhandlung aufgenommen und dem Schiffsführer auf Verlangen in beglaubigter Abschrift eingehändiget werden.

Alle diese Verhandlungen werden kostenfrei vorgenommen.

Artikel 9.

Wenn wegen eines Hochwassers oder aus anderen ähnlichen Ursachen ausnahmsweise der Fall eintritt, dass die Schiffer nicht an dem Ufer anlanden können, an welchem das Zollamt gelegen ist, bei dem sie sich zur Zollbehandlung oder Controle zu melden haben, soll den betreffenden Behörden gegenseitig gestattet werden, die erforderliche Amtshandlung auf dem fremden Gebiete vorzunehmen.

Das Zollamt hat aber der nächstgelegenen fremden Zollbehörde sogleich Nachricht hievon zu geben, damit dieselbe, wenn sie es für nöthig erachtet, Zollbedienstete mit der Weisung abordnen könne, der Amtshandlung beizuwohnen.

Artikel 10.

In Unglücksfällen haben die Schiffer vollen Anspruch auf die ausgedehnteste Hilfeleileistung von Seite der nächsten Ortschaften unter Mitwirkung der Zollbediensteten.

Artikel 11.

Die von den beiden Regierungen über die Befolgung der Zollvorschriften auszuübende Aufsicht längs des Gränzzuges der, im Artikel 1 für gemeinschaftlich erklärten Gränzflüsse hat sich in der Regel beiderseits nicht weiter als auf die Ufer zu erstrecken, vorbehaltlich jedoch der Ausnahme, welche für die Wachschiffe, seien sie nun Stations- oder Begleitungsschiffe, nöthig werden möchte.

Artikel 12.

Es soll jeder der beiden Regierungen der Uferstaaten freistehen, ausser den Wachposten, welche sie zur Verhütung des Schleichhandels an den Ufern der vorgedachten Gränzflüsse aufzustellen für gut findet, auch noch eigene Wachschiffe nach Belieben zu beordern. Diese können entweder bei den Zollämtern zum gewöhnlichen Dienste oder dazu verwendet werden, alle auf dem gemeinschaftlichen Flussgebiete sich bewegenden Schiffe oder Fahrzeuge zu beobachten oder diese — nach Ergebniss der Umstände — bis zur nächsten Zollstätte zu begleiten. Eine Befugniss, die Schiffe anzuhalten, soll den Wachschiffen, so wie den am Ufer befindlichen Wachposten nicht zustehen, den einzigen Fall ausgenommen, wenn das Fahrzeug auf Verletzung einer Zoll- oder Strompolizei-Vorschrift betreten würde, in welchem Falle der Schiffer oder Flossführer der, von den Behörden unter eigener Verantwortlichkeit getroffenen Verfügung unverweilt Folge zu leisten hat. Visitationen der Schiffe oder Flösse sollen von den Wachschiffen nicht vorgenommen werden.

Artykuł 13.

Pod względem rzeczonych rzek granicznych:

a) zakazanem jest składać jakiegobądź rodzaju towary na wyspach niezamieszkałych, żuławach, przymuliskach, piaszczyznach, kępinach itp.;

b) od tego zakazu wyjęte są tylko płody, wydobyte na takiej wyspie, i bydło, które tamże na paszę posłano;

c) wyspy niezamieszkałe itp. mogą być przetrząsane ze strony straży celnej obudwóch państw dla zapobieżenia przemytnictwu i dla odkrycia towarów, mogących się na nich znajdować;

d) Na wyspach zamieszkałych itp., nie wolno trzymać innych zapasów towarów, jak tylko płody na takowych uzyskane, bydło na paszę tamże posłane i towary odpowiadające potrzebom miejscowym innego rodzaju;

e) także wyspy zamieszkałe itp., mogą być przetrząsane ze strony straży celnej państw obudwóch, w celu zapobieżenia przemytnictwu i odkrycia towarów ukrytych; jednakowoż jeżeli rewizya ma się odbywać w budynku jakim, lub w miejscu ogrodzonem, musi być zawsze przytem osoba, delegowana przez zwierzchność miejscową właściwą;

f) Jeżeli straż celna tego państwa, do którego wyspa itp. należy, lub którego linią celną jest objęta, na mocy zawartego dziś traktatu terytoryalnego, znajdzie przedmioty, podlegające opłacie cła, lub należące do monopoliów rządowych; w takim razie należy je przytrzymać i postępować z niemi jako z przedmiotami kontrabandy i przemytnictwa; jeżeli zaś wyspa itp., na której się odbywa rewizya, stoi pod panowaniem innego państwa, lub jeżeli takowa leży w obrębie innej linii celnej, nie zaś tego państwa, do którego należą władze celne i straże rewizyę czyniące; w takim przypadku władze i straże poprzestać mają na odkryciu, przytrzymaniu i bezzwłocznem doniesieniu o złożeniu towarów, uczynionem wbrew przepisom; ażeby takowe poddać natychmiast pod postępowanie celne, a złożenie ich w każdym razie ukarać.

g) Sądownictwo nad towarami znalezionemi, tudzież nad osobami, które za złożenie ich odpowiedzialnemi są według prawa, należy do władz owego państwa, pod którego panowaniem stoi wyspa itp, na której towar był złożony.

Artykuł 14.

Jakie obecnie istnieją pozwolenia do przewożenia na brzegach państw obudwóch, takie i na przyszłość mogą być utrzymywane i wykonywane, zawsze jednak z tym warunkiem, że nie będą nadużyte do popełniania przemytnictwa, i dla tego też zostawać będą pod ścisłym dozorem straży granicznej właściwej. Rządy państw nadbrzeżnych, zakomunikują sobie wzajemnie wykazy zakładów przewozowych. Nowe pozwolenia tego rodzaju, udzielane będą na przyszłość tylko w miarę wzmagającego się obrotu i rzeczy-

Artikel 13.

In Ansehung der gedachten Gränzflüsse ist:

a) verboten, auf den unbewohnten Inseln, Wörthen, Anschütten, Sandbänken, Altaichen u. dgl. was immer für Waaren niederzulegen;

b) von diesem Verbote sind bloss die, auf einer solchen Insel u. dgl. gewonnenen Produkte und das zur Weide dahin gebrachte Vieh ausgenommen;

c) die unbewohnten Inseln u. dgl. können zur Verhinderung des Schleichhandels und zur Entdeckung der, etwa auf denselben befindlichen Waaren von der Zollaufsicht beider Staaten zu allen Zeiten durchsucht werden;

d) auf den bewohnten Inseln u. dgl. dürfen, ausser den, auf denselben gewonnenen Produkten, dem zur Weide dahin gebrachten Vieh und den, den Localbedürfnissen entsprechenden Waaren anderer Art, keine Waarenvorräthe gehalten werden;

e) auch die bewohnten Inseln u. dgl. können von der Zollaufsicht beider Staaten zur Verhinderung des Schleichhandels und Entdeckung der verborgenen Waaren durchsucht werden, nur muss, wenn die Nachsuchung in einem Gebäude oder in einem eingefriedeten Raume vorgenommen werden will, jederzeit eine von der zuständigen Ortsobrigkeit abgeordnete Person zugezogen werden;

f) werden auf einer Insel u. dgl. von der Zollaufsicht des Staates, welchem die Insel u. dgl. unterthan ist oder in dessen Zoll-Linie dieselbe nach dem heute abgeschlossenen Territorial-Vertrage fällt, Zoll- oder Monopol-Gegenstände angetroffen, deren Niederlegung oder Verwahrung daselbst nach den vorausgeschickten Bestimmungen verboten ist, so sind sie anzuhalten und als Objecte der Zolldefraudation oder Contrabande zu behandeln; steht aber die Insel u. dgl., auf welcher die Durchsuchung vorgenommen wird, unter der Hoheit eines anderen Staates, oder liegt dieselbe innerhalb einer anderen Zoll-Linie, als jener des Staates, welchem die durchsuchenden Zoll-Aufsichtsbehörden und Wachen angehören, so haben sich diese Aufsichtsbehörden und Wachen bloss auf die Entdeckung, Anhaltung und unverweilte Anzeige der gesetzwidrigen Niederlegung der Waaren zu beschränken, damit in Ansehung der letzteren zollgesetzlich verfahren und die Niederlegung jedenfalls geahndet werde;

g) die Gerichtsbarkeit über die vorgefundenen Waaren und über die Personen, welche für deren Niederlegung gesetzlich verantwortlich sind, gebührt den Behörden jenes Staates, zu welchem die Insel u. dgl., worauf die Niederlegung stattfand, gehört.

Artikel 14.

Die dermal bestehenden Befugnisse zu Ueberfuhren an den Ufern beider Staaten sollen gegenseitig auch für die Zukunft aufrecht erhalten und ausgeübt werden können, immer jedoch in der Voraussetzung, dass sie nicht zur Beförderung des Schleichhandels missbraucht werden, daher fortan eine gehörige Ueberwachung derselben von Seite der respectiven Gränzaufsicht stattfinden soll. Die Regierungen der Uferstaaten werden sich gegenseitig Verzeichnisse über die wirklich bestehenden Ueberfuhr-Anstalten mittheilen. Verleihungen neuer Befugnisse dieser Art sollen künftig nur nach Mass des steigenden Verkehres und des wirklich erkannten Bedürfnisses im gegenseitigen Einverständnisse,

wistej potrzeby za wzajemnem porozumieniem, i tylko na takich pznktach, na których dozór celny według przepisów obudwóch państw wykonywanym hyć może.

Artykuł 15.

Wzdłuż granicy bawarsko-austryackiej, od punktu, gdzie Inn występuje z Tyrolu, przy Kufstein, aż do punktu, gdzie Dunaj wstępuje w obręb wyłączny krajów austryackich, przy ujściu rzeki Dandelbach, towary przeznaczone do przechodu przez jedno państwo, będą mogły tylko na gościńcach celnych z jednego państwa wychodzić i do drugiego wchodzić.

Wystąpienie takich towarów za granicę, nie może być wprzód potwierdzonem, dopóki nie wstąpiły do przeciwległego urzędu drugiego państwa, i nie przedłożone zostało potwierdzenie wstępienia tegoż urzędu.

Również nie mogą mieć miejsca upuszczania w opłatach albo zwroty (bonifikacye) za wywożenie towarów, dopóki nie będzie rzeczone potwierdzenie przedłożone.

Po ratyfikacyi traktatu niniejszego, wydadzą obadwa rządy stosowne rozkazy do swych urzędów, służące do zastosowania przepisów powyższych.

Artykuł 16.

Równie też przestrzeń rzeki Inn i Dunuju przy Passau, otoczona na obudwóch brzegach krajami bawarskiemi i stojąca wyłącznie pod panowaniem Bawaryi, będzie na przyszłość wolną dla żeglugi i spławiania tratew tak dalece, iż nietylko próżne okręty i tratwy, lecz także obładowane towarami, a przeznaczone tylko do przejazdu na tejże przestrzeni, przejeżdżać będą mogły bez postępowania celnego, i tylko pod kontrolą potrzebną dla zapobieżenia przemytnictwu.

Wymaga się przytem, żeby obładowane okręty i tratwy, opatrzonemi były w papiery porządne, do przewozu towarów należące. Również Art. 15 traktatu niniejszego, zastosowanie znajdzie na granicy saskiej bawarsko-austryackiej, na prawym brzegu rzek Inn i Dunaju przy Passau.

Artykuł 17.

Traktat niniejszy, przedłożonym zostanie natychmiast z każdej strony do Najwyższej ratyfikacyi, a zamiana dokumentów ratyfikacyjnych, nastąpi w Wiedniu najdalej w przeciągu 4 tygodni, od dnia dzisiejszego licząc.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

F. Schwarzenberg m. p. F. M. L.

Hrabia **Lerchenfeld** m. p.

A. Baumgartner m. p.

so wie nur an solchen Puncten stattfinden, wo die Zollbeaufsichtigung nach den Anforderungen der gegenseitigen Vorschriften gehandhabt werden kann.

Artikel 15.

Längs der baierisch-österreichischen Gränze vom Ausflusse des Inn aus Tirol bei Kufstein bis zum Eintritte der Donau in das ausschliesslich österreichische Gebiet beim Ausflusse des Dandelbaches sollen Waaren, die zur Durchfuhr durch den einen Staat bestimmt sind, nur auf Zollstrassen aus dem einen Staate aus- und in den anderen Staat eintreten dürfen.

Auch darf der Austritt dieser Waaren nicht eher bestätiget werden, als bis der Eintritt bei dem gegenüber liegenden Amte des anderen Staates wirklich erfolgt und die Eingangsbestätigung dieses Amtes beigebracht ist.

Dessgleichen dürfen Abgaben-Erlässe oder Erstattungen (Bonificationen) für Ausfuhren nicht eher stattfinden, als bis diese Eingangsbestätigung beigebracht ist.

Beide Regierungen werden nach Ratification dieses Uebereinkommens die, dieser Anordnung entsprechende Weisung an ihre Aemter erlassen.

Artikel 16.

Auch die Strecke des Inn und der Donau nächst Passau, welche auf beiden Ufern vom baierischen Gebiete umgeben ist, und ausschliesslich unter baierischer Hoheit steht, soll künftig für die Schiffahrt und Flossfahrt in dem Masse frei seyn, dass nicht nur die leeren, sondern auch die, mit Frachtgütern beladenen Schiffe und Flösse, welche bloss zum Durchgange durch diese Strecke bestimmt sind, ohne zollämtliche Abfertigung lediglich unter den, zur Verhinderung von Zollunterschleifen nothwendigen Controlen durchfahren dürfen.

Es wird dabei vorausgesetzt, dass die befrachteten Schiffe oder Flösse mit ordentlichen Frachtpapieren versehen sind. Nicht minder findet an der baierisch-österreichischen Landgränze auf dem rechten Inn- und Donau-Ufer nächst Passau der Artikel 15 der gegenwärtigen Uebereinkunft Anwendung.

Artikel 17.

Der gegenwärtige Vertrag soll alsbald von jeder Seite zur Allerhöchsten Ratification vorgelegt und die Auswechslung der Ratifications-Urkunden längstens innerhalb 4 Wochen, vom heutigen Tage an gerechnet, zu Wien vollzogen werden.

So geschehen zu Wien am zweiten December des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

F. Schwarzenberg m. p., FML.

Graf v. Lerchenfeld m. p.

Andreas Baumgartner m. p.

Artykuł osobny.

Kontrola przepisana w Art. 15, zależeć będzie z reguły na okazaniu papierów do przewozu towarów należących; przyczem władza będzie mieć prawo nakazać porównanie zewnętrzne ładunku z takowemi, a wedle okoliczności kazać odprowadzić ładunek z urzędu.

Wyjąwszy wypadki nadzwyczajne, statki nie powinny być zatrzymywane dłużej nad godzinę z powodu onejże czynności urzędowej.

Powyższy artykuł osobny, będzie mieć tę samą moc, jak gdyby był zamieszczony słowo w słowo w traktacie głównym, podpisanym na dniu dzisiejszym, z którym jednocześnie zaratyfikowanym zostanie.

W dowód czego pełnomocnicy akt niniejszy podpisali i na nim pieczęcie swoje wycisnęli.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

 F. Schwarzenberg m. p., F. M. L. **Hrabia Lerchenfeld** m. p.

 A. Baumgartner m. p.

My, po rozważeniu wszystkich punktów niniejszego układu, zatwierdzamy takowy i przyrzekamy Naszem słowem cesarskiem za Nas i Następców Naszych, iż takowego w całej jego treści dopełnimy i dopełniać rozkażemy.

W dowód czego, akt niniejszy własnoręcznie podpisaliśmy i na nim pieczęć Naszą cesarską wycisnąć rozkazaliśmy.

Działo się w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 5go Stycznia roku Pańskiego tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg m. p.

Z rozkazu Jego Cesarsko-Królewskiej
Apostolskiej Mości,

Ig. Kawaler Liehmann a Palmrode,

Konsyliarz nadworny i ministeryalny.

Separat-Artikel.

Die im Artikel 15 erwähnten Controlen haben in der Regel in der Vorzeigung der Frachtpapiere zu bestehen, dabei steht es der Behörde frei, die äussere Vergleichung der Ladung mit denselben und nach Umständen die ämtliche Begleitung anzuordnen.

Ausserordentliche Fälle ausgenommen, sollen die Wasserfahrzeuge wegen dieser Amtshandlung nicht über Eine Stunde aufgehalten werden.

Der vorstehende Separat-Artikel soll eben so giltig seyn, als wenn er Wort für Wort in den heute unterzeichneten Hauptvertrag eingerückt wäre, auch soll er zu gleicher Zeit mit demselben ratificirt werden.

Zur Urkunde dessen haben die Bevollmächtigten diesen Act unterzeichnet und ihm ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien am zweiten December des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

F. Schwarzenberg *m. p., FML.*

Graf v. Lerchenfeld *m. p.*

A. Baumgartner *m. p.*

so haben Wir nach Prüfung sämmtlicher Bestimmungen dieses Vertrages denselben gutgeheissen und genehmiget, versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger, denselben seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet, und selber Unser kaiserliches Insiegel beidrücken lassen.

So geschehen in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am 5. Jänner im Jahre des Heiles Eintausend achthundert fünfzig zwei, — und Unserer Reiche im Vierten.

Franz Joseph *m. p.*

F. Schwarzenberg *m. p.*

Auf Seiner Majestät Allerhöchsten Befehl:

J. Ritter Liehmann v. Palmrode *m. p.,*
k. k. Hof- und Ministerialrath.

130.

Traktat między Austryą i Bawaryą

względem stosunków terytoryalnych i granicznych.

Zawarty w Wiedniu d. 2. Grudnia 1851, ratyfikowany w Wiedniu d. 14. Maja 1852.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki-Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, górnego i dolnego Szląska; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d.

czynimy wiadomo i oświadczamy niniejszem:

Gdy między pełnomocnikiem Naszym i Jego Król. Mości, Najjaśn. Króla Bawarskiego — w celu dokładnego ustanowienia i lepszego uregulowania niektórych przestrzeni granicy, dzielącej państwa obadwa — zawarty i podpisany został w Wiedniu na d. 2. Grudnia 1851 r. traktat, opiewający od słowa do słowa, jak następuje:

Jego Ces. Król. Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król Węgierski, i Czeski etc.; tudzież Jego Król. Mość, Najjaśniejszy Król Bawaryi, pragnąc przyprowadzić do końca układy, w jakich przez dłuższy już czas obadwa rządy zostają, w przedmiocie dokładniejszego ustanowienia i lepszego uregulowania niektórych przestrzeni granicy, dzielącej państwa obadwa; tudzież chcąc wszelkie kwestye, odnoszące się do tejże sprawy załatwić i rozstrzygnąć ostatecznie, zamianowali tym końcem pełnomocników, a mianowicie:

Jego Ces. Król. Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryi,

mianował księcia Feliksa Schwarzenberg, kawalera Wielkiego krzyża ces. austr. orderu Leopolda i Franciszka Józefa, kawalera orderu wojskowego Maryi Teresy etc. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radzcę i szambelana, feldmarszałka-lejtnanta, prezydenta ministrów i ministra ces. Dworu, tudzież spraw zewnętrznych, etc. oraz

pana Jędrzeja de Baumgartner, kawalera ces. austr. orderu Leopolda etc., Jego C. K. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radcę i ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych etc. etc.

Jego Król. Mość, Najjasniejszy Król Bawaryi,

zamianował pana Maksymiliana hr. Lerchenfeld-Koefering, kawalera Wielkiego krzyża bawarskiego orderu zasług św. Michała, Wielkiego komandora bawarskiego or-

130.

Vertrag zwischen Oesterreich und Baiern,

über Territorial- und Gränzverhältnisse.

Abgeschlossen zu Wien am 2. December 1851, und in den Ratificationen ausgewechselt eben daselbst am 14. Mai 1852.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-Schlesien; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol etc. etc.

thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem zwischen Unseren Bevollmächtigten und jenem Seiner Majestät des Königes von Baiern, — zur genauen Feststellung und besseren Regulirung einiger Strecken des die beiderseitigen Staatsgebiete scheidenden Gränzzuges — am 2. December 1851 zu Wien ein Vertrag abgeschlossen worden ist, welcher von Wort zu Wort, wie folgt, lautet:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich, König von Ungarn und Böhmen etc. etc. und Seine Majestät der König von Baiern etc. etc. von dem Wunsche beseelt, die seit längerer Zeit schon zwischen den beiden Staatsregierungen obschwebenden Unterhandlungen, betreffend eine genauere Feststellung und bessere Regulirung einiger Strecken des, die beiderseitigen Staatsgebiete scheidenden Gränzzuges, — dem Abschlusse zuzuführen, und sämmtliche, auf diese Angelegenheit bezügliche Fragen endgiltig zu lösen und zu entscheiden, haben zu diesem Ende Bevollmächtigte ernannt, und zwar:

Seine Majestät der Kaiser von Oesterreich,

Herrn Felix Fürsten Schwarzenberg, Grosskreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold- und des Franz Joseph-Ordens, Ritter des militärischen Marien-Theresien-Ordens etc., Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Kämmerer, Feldmarschall-Lieutenant, Ministerpräsidenten und Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten etc., und

Herrn Andreas Ritter v. Baumgartner, Ritter des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklichen geheimen Rath und Minister für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten etc., und

Seine Majestät der König von Baiern,

Herrn Maximilian Grafen von Lerchenfeld-Koefering, Grosskreuz des baierischen Verdienst-Ordens vom heiligen Michael, Gross-Commenthur des baierischen Haus-Ritter-

deru rycerzy domu św. Jerzego i komandora orderu zasług korony bawarskiej, kawalera ces. rosyjskiego orderu św. Anny I. klasy z brylantami, i król. pruskiego orderu orła czerwonego I. klasy z dyamentami, komandora Wielkiego krzyża król. szwedzkiego orderu gwiazdy północnej, Wielkiego krzyża król. portugalskiego orderu Chrystusa i król. sardyńskiego orderu śś. Maurycego i Łazarza, Wielkiego komandora król. greckiego orderu Zbawiciela; Jego król. Mości szambelana i dziedzicznego radzcę Stanu królestwa Bawaryi, nadzwyczajnego posła i umocowanego ministra na Dworze ces. król. austryackim, etc.

którzy, przejrzawszy wzajemnie pełnomocnictwa swoje i znalazłszy takowe wystawione w dobrej i należytej formie, zgodzili się w punktach następujących:

Artykuł 1.

Na przestrzeni Dunaju na dół, od tak zwanego Kreitelstein, od tego punktu, w którym na prawej stronie Dunaju kończy się granica lądowa bawarska, aż do punktu, którym po lewej stronie przy ujściu rzeki tak zwanej Dandelbach do Dunaju, zaczyna się granica lądowa austryacka, stanowić będzie na przyszłość główne koryto środkowe Dunaju granicę państw obudwóch na tej całej przestrzeni, w ten sposób, iż wyspy, błonia, kępy i odsepiska, położona na lewej stronie głównego koryta środkowego, do Bawaryi, leżące zaś po prawej stronie wyspy, błonia, kępy i odsepiska, do Austryi należeć będą.

Stanowi się przytem, iż pod nazwą głównego koryta środkowego, rozumieć się będzie droga koryta, podczas zwyczajnego najniższego stanu wody, najstósowniejsza do jazdy za wodą.

Artykuł 2.

Na tej części wyż wspomnionej przestrzeni Dunaju, która na mocy Art. 12, przechodzi pod panowanie austryackie, wszelkie regalia i wszelka własność dóbr rządowych należeć będzie do Austryi.

Artykrł 3.

Osobom prywatnym, gminom i fundacyom, pozostanie używanie wolne własności leżącej i innych praw, które z mocy Art. 1. traktatu nioiejszego, pod panowanie Austryi przejdą, bez wszelkiego wyjątku lub przeszkody.

W szczególności zaś, poddani bawarscy, których własność i posiadłości znajdują się na wyspach, błoniach i namuliskach, przechodzących na przyszłość pod panowanie Austryi, będą mogli pobierać płody swych gruntów, z zupełną wolnością od wszelkich ceł i opłat.

Artykuł 4.

Na przestrzeni Dunaju, oznaczonej w Art. 1, żadna strona nigdy ani opłat od żeglugi, ani też ceł przechodowych, pobierać nie będzie.

Dozór policyjny i celny na tejże przestrzeni, stosować się będzie do postanowień umowy, zawartej równocześnie z traktatem niniejszym między obudwoma państwami, co do dozoru policyjnego i celnego na rzekach granicznych.

Ordens vom heiligen Georg und Commenthur des Verdienst-Ordens der baierischen Krone, Ritter des kaiserlich-russischen St. Annen-Ordens 1. Classe in Brillanten und des königlich-preussischen rothen Adler-Ordens 1. Classe in Diamanten, Commandeur-Grosskreuz des königlich-schwedischen Nordstern-Ordens, Grosskreuz des königlich-portugiesischen Christus-Ordens und des königlich-sardinischen Ordens vom heiligen Moriz und Lazarus, dann Grosscommenthur des königlich-griechischen Erlöser-Ordens, Allerhöchst Ihren Kämmerer und erblichen Reichsrath des Königreiches Baiern, ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister am kaiserlich-österreichischen Hofe etc.,

welche, nachdem sie ihre Vollmachten gegenseitig eingesehen und in guter und gehöriger Form befunden, über nachstehende Bestimmungen sich geeiniget haben:

Artikel 1.

Es soll künftig auf der Strecke der Donau vom sogenannten Kreitelsteine abwärts, von dem Puncte an, wo rechter Seits der Donau die baierische Landgränze aufhört, bis zu dem Puncte, wo linker Seits am Einflusse des Dandelbaches in die Donau die österreichische Landgränze beginnt, der jeweilige Hauptthalweg der Donau die Hoheitsgränze zwischen beiden Staaten auf dieser ganzen Strecke bilden, dergestalt, dass die linker Seits des Hauptthalweges gelegenen Inseln, Auen, Altaichen und Anschütten zu Baiern, die rechter Seits desselben gelegenen Inseln, Auen, Altaichen und Anschütten zu Oesterreich gehören.

Es wird hiebei bestimmt, dass unter der Benennung „Hauptthalweg" der Thalweg verstanden wird, welcher während des gewöhnlichen niedrigsten Wasserstandes für die Thal-Schiffahrt der geeignetste Weg ist.

Artikel 2.

Auf demjenigen Theile der vorbezeichneten Donaustrecke, welcher gemäss der Bestimmung des Artikels 1 künftig in das österreichische Hoheitsgebiet fällt, stehen alle Regalien und alles Domänen-Eigenthum fortan Oesterreich zu.

Artikel 3.

Den Privatpersonen, sowie den Gemeinden und Stiftungen soll der freie Genuss des liegenden Eigenthumes und der sonstigen Rechte, welche in Folge des Artikels 1 gegenwärtigen Vertrages unter österreichischer Hoheit stehen werden, ohne Ausnahme oder Hinderniss gestattet bleiben.

Insbesondere soll den baierischen Angehörigen, deren Eigenthum und Besitzungen auf den, fortan unter österreichischer Hoheit stehenden Inseln, Auen und Anschütten in und an der gedachten Donaustrecke sich befinden, der, von allen Zöllen und Abgaben freie Bezug der Erzeugnisse des Bodens verbleiben.

Artikel 4.

Auf der, in dem Artikel 1 bezeichneten Stromstrecke sollen von keinem Theile weder Schiffahrts-Abgaben, noch Durchgangszölle jemals erhoben oder eingeführt werden.

Die polizeiliche und Zollaufsicht auf derselben richtet sich nach den Bestimmungen der gleichzeitig mit gegenwärtigem Vertrage wegen der polizeilichen und Zollaufsicht auf den Gränzflüssen zwischen den beiden Staaten getroffenen besonderen Uebereinkunft.

Artykuł 5.

Granica lądowa między Bawaryą i Austryą przy Passau, na prawym brzegu Dunaju i rzeki Inn, od Kreiselstein aż do ujścia rzeki Inn, utrzymaną będzie na przyszłość w taki sam sposób, jak była przy wspólnem obchodzeniu granic d. 1. Września 1818, o ile w skutku postanowień Art. 6. lit. *B.* cyf. 3, nie zajdzie zmiana w takowych.

Artykuł 6.

W związku z przepisami Art. 1, 2 i 5, tudzież końcem uchylenia niektórych niedogodności w biegu wspólnych linij granicznych, zgadzają się obadwa państwa na następujące ustąpienia i wyrównania wzajemne:

A. Austrya ustępuje koronie bawarskiej część kraju, wciskającą się w terytoryum bawarskie, tak zwaną Spitz am Hallthurme, ze wszystkiemi prawami do tego należącemi, w takiej rozciągłości, iż na przyszłość stanowić będzie granicę lądową na tej przestrzeni, linija na prawej stronie gościńca (w kierunku od Berchtesgaden do Reichenhall), wychodząc od punktu granicznego na tak zwanym Fuchsstein, a odtąd w kierunku równoległym z gościńcem, postępując z biegiem rzeki zwanej Röthelbach, aż do miejsca, zkąd w kierunku prostym pociągnąć się da linija do domu celnego bawarskiego, między słupami granicznemi Nr. XLVI i XLV ku granicy sądu krajowego Reichenhall.

B. Bawarya zaś ustępuje Austryi:

1. Część kraju wciskającą się w terytoryum austryackie, tak zwany gościniec Freistrasse pod *Marzoll* między *Grossgemain* i górą zwaną Walserberg, w ten sposób, iż rzeczony gościniec Freistrasse, na przyszłość do obrębu austryackiego należeć, a granica (w kierunku od Grossgemain do góry Walserberg) po lewej stronie tegoż gościńca bieżeć będzie;
2. Część kraju pod Almwehr, przy „hangenden Stein" w ten sposób, iż rzeczone Almwehr wraz z okręgiem na plac budowniczy i na skład materyałów przeznaczony, wyżej onegoż, do państwa austryackiego należeć będzie.
3. Część obrębu, wciskająca się w obręb austryacki, tak zwana Kreuterleiten, obok Innstadt przy Passau, w ten sposób, iż na przyszłość linija prosta, łącząca teraźniejsze słupy graniczne 12 i 16, granicę wspólną stanowić będzie.

Artykuł 7.

Każde z państw kontraktujących, ustępuje drugiemu państwu wraz z wspomnionemi w Art. 6 częściami obrębu swego, także służące mu na tychże regalia i własność dóbr rządowych. Pod względem niniejszego nabytku dochodów państwa i własności, albo też przestrzeni, nie będzie ani obliczenia, ani wyrównania, nie tylko przy tych ustąpieniach, ale też i względnie postanowień Art. 1 i 2.

Osobom prywatnym, równie jak gminom i fundacyom, pozostawia się bez wyjątku i przeszkody, wolny od wszelkich ceł i opłat użytek własności tak ruchomej, jako też nieruchomej, która w skutku traktatu niniejszego, przeszła pod inne panowanie.

Artikel 5.

Die Landesgränze zwischen Baiern und Oesterreich bei Passau auf dem rechten Ufer der Donau und des Inn vom Kreitelsteine bis zum Anschlusse an den Inn soll, soweit nicht in Folge der Bestimmung des Artikels 6, lit. B, Ziffer 3, daran eine Aenderung eintritt, dergestalt aufrecht erhalten werden, wie sie sich bei der gemeinsamen Gränzbegehung am 1. September 1818 vorgefunden hat.

Artikel 6.

Im Zusammenhange mit den Bestimmungen der Artikel 1, 2 und 5 und um zugleich einige Uebelstände im Zuge der gemeinsamen Gränzlinie zu beheben, werden von beiden Staaten die nachstehenden gegenseitigen Abtretungen und Ausgleichungen zugestanden:

A. Oesterreich überlässt an Baiern die Hoheit über den, einen Einschnitt in das baierische Territorium bildenden Gebietstheil des sogenannten Spitz am Hallthurme mit allen davon abhängigen Rechten in dem Masse, dass künftig eine Linie rechtseitig der Strasse (in der Richtung von Berchtesgaden nach Reichenhall) von dem Gränzpuncte am sogenannten Fuchssteine ausgehend und von da in paralleler Richtung mit der Strasse dem Laufe des Röthelbaches bis dahin folgend, wo sich von demselben aus in gerader Richtung eine Linie auf das baierische Mauthhaus zwischen den Gränzsteinen Nr. XLVI und XLV nach der Gränze des Landgerichtes Reichenhall ziehen lässt, auf dieser Strecke die Landesgränze bilden soll.

B. Baiern dagegen überlässt an Oesterreich:

1. Den, einen Einschnitt in das österreichische Territorium bildenden Gebietstheil der sogenannten Freistrasse nächst Marzoll, zwischen Grossgemain und dem Walserberge, dergestalt, dass diese Freistrasse künftig zum österreichischen Gebiete gehören und die Gränze (in der Richtung von Grossgemain zum Walserberge) linkseitig dieser Strasse laufen soll;
2. den Gebietstheil nächst der Almwehr beim hangenden Steine, dergestalt, dass diese Almwehr nebst einem Rayon für einen Werk- und Material-Lagerplatz oberhalb derselben zum österreichischen Gebiete gehören soll;
3. die einen Einschnitt in das österreichische Gebiet bildende sogenannte Kreuterleiten, nächst der Innstadt von Passau, dergestalt, dass künftig eine, die beiden jetzigen Gränzsteine 12 und 16 verbindende gerade Linie die gemeinsame Gränze zu bilden hat.

Artikel 7.

Jeder der beiden contrahirenden Staaten überlässt zugleich mit den, im Artikel 6 erwähnten Gebietstheilen auch die, ihm auf denselben zustehenden Regalien und das Domänen-Eigenthum dem anderen Staate. Eine Aufrechnung oder Abgleichung in Ansehung des gegenseitigen Erwerbes an Staatsrenten und Eigenthum oder an Flächenraum soll weder bei diesen Abtretungen, noch bezüglich der Bestimmungen der Artikel 1 und 2 stattfinden.

Den Privatpersonen, sowie den Gemeinden und Stiftungen soll der freie Genuss ihres liegenden und beweglichen Eigenthumes, welches in Folge gegenwärtigen Vertrages unter andere Landeshoheit kommt, ohne Ausnahme oder Hinderniss und frei von allen Zöllen und Abgaben gestattet werden.

Poddanym i ich familjom, osiadłym na odstąpionych częściach kraju, zostawia się wolność powrotu do państwa, do którego dotąd należeli, w przeciągu lat dziesięciu.

Artykuł 8.

Linije graniczne, ustanowione na mocy Art. 1 i 5 traktatu niniejszego, a w celu przeprowadzenia Art. 6, bliżej jeszcze oznaczyć się mające, będą zaraz po zamianie ratyfikacyj onegoż przez pełnomocników i inżynierów austryackich i bawarskich, wspólnie wymierzone i nakreślone.

Wspólny rys takowych, poddanym będzie do potwierdzenia obudwu rządów, a następnie uskutecznić się ma rozgraniczenie według nowej linji granicznej, z wyjątkiem koryta Dunaju.

Artykuł 9.

Traktat niniejszy, przedłożonym zostanie natychmiast z każdej strony do Najwyższej ratyfikacyi, a zamiana dokumentów ratyfikacyjnych, nastąpi w Wiedniu najdalej w przeciągu 4 tygodni, od dnia dzisiejszego licząc.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

F. Schwarzenberg m. p., F. M. L.

Hrabia Lerchenfeld m. p.

J. Baumgartner m. p.

Artykuł osobny.

(do Artykułu 5.)

Jeżeliby dla ulżenia w wzajemnym dozorze granic i w celu uprawy dóbr, linjami granicznemi przeciętych, położonych wzdłuż granicy, ustanowionej w Art. 5, potrzebnemi były dalsze wyrównania, takowe uskutecznione będą za wzajemnem porozumieniem.

Powyższy artykuł osobny, będzie mieć tę samą moc, jak gdyby był zamieszczony słowo w słowo w traktacie głównym, podpisanym na dniu dzisiejszym, z którym jednocześnie zaratyfikowanym zostanie.

W dowód czego pełnomocnicy akt niniejszy podpisali i na nim pieczęcie swoje wycisnęli.

Działo się w Wiedniu dnia drugiego Grudnia roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego pierwszego.

F. Schwarzenberg m. p., F. M. L.

Hr. Lerchenfeld m. p.

J. Baumgartner m. p.

Den auf den abgetretenen Gebietsparcellen ansässigen Unterthanen sammt ihren Familien bleibt der freie Rücktritt in den Staat, welchem sie bisher angehörten, innerhalb zehn Jahren vorbehalten.

Artikel 8.

Die Gränzlinien, wie solche gemäss Artikel 1 und 5 des gegenwärtigen Vertrages festgesetzt und zur Ausführung des Artikels 6 noch näher festzusetzen sind, sind sogleich nach Ratification desselben von österreichischen und baierischen Bevollmächtigten und Ingenieurs gemeinschaftlich zu bestimmen und aufzunehmen.

Die gemeinschaftliche Aufnahme ist der Genehmigung der beiden Regierungen zu unterstellen und daraufhin die Vermarkung der neuen Gränzlinie, mit Ausnahme jener im Thalwege der Donau, zu vollziehen.

Artikel 9.

Der gegenwärtige Vertrag soll alsbald von jeder Seite zur Allerhöchsten Ratification vorgelegt, und die Auswechslung der Ratifications-Urkunden längstens innerhalb vier Wochen, vom heutigen Tage an gerechnet, zu Wien vollzogen werden.

So geschehen zu Wien am zweiten December des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

 F. Schwarzenberg *m. p., FML.* **Graf v. Lerchenfeld** *m. p.*

 A. Baumgartner *m. p.*

Separat-Artikel.

(Zu Artikel 5.)

Sollten zur Erleichterung der gegenseitigen Gränzbewachung und der Bewirthschaftung der, durch den Gränzzug durchschnittenen Güter längs der im Artikel 5 festgesetzten Gränze weitere Ausgleichungen nöthig seyn, so werden sie im gegenseitigen Einverständnisse getroffen werden.

Der vorstehende Separat-Artikel soll ebenso giltig seyn, als wenn er Wort für Wort in den heute unterzeichneten Hauptvertrag eingerückt wäre, auch soll er zu gleicher Zeit mit demselben ratificirt werden.

Zu Urkunde dessen haben die Bevollmächtigten diesen Act unterzeichnet und ihm ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien am zweiten December des Jahres Eintausend achthundert fünfzig und eins.

 F. Schwarzenberg *m. p., FML.* **Graf v. Lerchenfeld** *m. p.*

 A. Baumgartner *m. p.*

My, po rozważeniu wszystkich punktów niniejszego układu, zatwierdzamy takowy i przyrzekamy Naszem słowem cesarskiem za Nas i Następców Naszych, iż takowego w całej jego treści dopełnimy i dopełniać rozkażemy.

W dowód czego, akt niniejszy własnoręcznie podpisaliśmy i na nim pieczęć Naszą cesarską wycisnąć rozkazaliśmy.

Działo się w Naszem cesarskiem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 5go Stycznia roku Pańskiego tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego, Naszego panowania w roku czwartym.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg m. p.

Z rozkazu Jego Cesarsko-Królewskiej
Apostolskiej Mości,
Ig. Kawaler Liehmann a Palmrode,
Konsyliarz nadworny i ministeryalny.

131.
Protokół wymiany ratyfikacyj.

Niżej podpisani, zgromadzili się w dniu i roku niżej wymienionym, w celu uskutecznienia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych traktatów, podpisanych w Wiedniu na dniu 2. Grudnia 1851 r. przez pełnomocników Ich Mości:

Najjaśniejszego Cesarza Austryi,
i
Najjaśniejszego Króla Bawaryi,

a tyczących się:

1) żeglugi na Dunaju i jego rzekach bocznych;

2) niektórych stosunków terytoryalnych i granicznych;

3) środków do wykonywania policyi i dozoru celnego na rzekach granicznych.

Zanim jeszcze podpisani przystąpili do tegoż aktu, zgodzili się na to, ażeby następne postanowienia i wyjaśnienia trzech traktatów rzeczonych, zamieszczone zostały w protokole niniejszym wymiany ratyfikacyj, i porozumieli się w tem, że rzeczone postanowienia tę samą moc i ten sam skutek mieć będą, jak gdyby były objęte w rzeczonych traktatach.

Co do traktatu o żegludze na Dunaju i jego rzekach bocznych:

haben Wir nach Prüfung sämmtlicher Bestimmungen dieses Vertrages denselben gutgeheissen und genehmiget, versprechen auch mit Unserem kaiserlichen Worte für Uns und Unsere Nachfolger, denselben seinem ganzen Inhalte nach getreu zu beobachten und beobachten zu lassen.

Zu dessen Bestätigung haben Wir gegenwärtige Urkunde eigenhändig unterzeichnet, und selber Unser kaiserliches Insiegel beifügen lassen.

So geschehen in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am 5. Jänner im Jahre des Herrn Eintausend achthundert fünfzig zwei, — und Unserer Reiche im Vierten.

Franz Joseph *m. p.*

F. Schwarzenberg *m. p.*

Auf Seiner Majestät Allerhöchsten Befehl:
J. Vesque v. Püttlingen *m. p.,*
k. k. Hof- und Ministerialrath.

131.

Ratifications-Auswechslungs-Protokoll zu den vorstehenden Staats-Verträgen.

Die Unterzeichneten sind heute am unten bezeichneten Tage und Jahre zusammengetreten, um die Auswechslung der Ratifications-Instrumente der von den Bevollmächtigten Ihrer Majestäten

des Kaisers von Oesterreich
und
des Königes von Baiern

am 2. December 1851 zu Wien unterfertigten Verträge, betreffend:

1. die Schiffahrt auf der Donau und ihren Nebenflüssen,

2. einige Territorial- und Gränzverhältnisse, und

3. die polizeilichen und Zoll-Aufsichtsmassregeln auf den Gränzflüssen — vorzunehmen.

Bevor die Unterzeichneten zu diesem Acte vorgegangen, haben sie sich geeiniget, die nachfolgenden Bestimmungen und Erläuterungen zu den benannten drei Verträgen mit der Verabredung in das gegenwärtige Ratifications-Auswechslungs-Protokoll aufzunehmen, dass die fraglichen Bestimmungen dieselbe Kraft und Wirkung haben sollen, als ob sie in die erwähnten Verträge aufgenommen wären.

Hinsichtlich des Vertrages über die Schiffahrt auf der Donau und ihren Nebenflüssen:

Oświadcza się niniejszem, iż obadwa rządy kontraktujące odnośnie do Art. 8 l. *a)* traktatu o żegludze, wzajemnie na to się zgadzają, iż statki, służące do transportu, nigdy podlegać nie bedą opłacie cła wchodowego.

Tylko statki drewniane, wstępujące i jadąc z wodą w obręb jednego z państw kontraktujących, podlegać będą opłacie cła wchodowego, jeżeli w stosownym przeciągu czasu, na powrót wywiezionemi nie zostaną; jednakże w takim razie tylko jako drzewo wyrobowe, opłacane będą.

Co do traktatu względem stosunków terytoryalnych i granicznych:

Bieg granicy, ustanowiony w Art. 6 lit. *A*, traktatu o wyrównaniu terytoryów, przyznany został ze strony ces. austryackiej, na podstawie oświadczenia rządu król. bawarskiego, iż zakupi tak znany „Schwarzbacher Hof" położony po prawej stronie gościńca, prowadzącego z Berchtesgaden do Reichenhall, zniesie budynki jego i nie postawi żadnych budynków na przestrzeni granicy między gościńcem, prowadzącym z Berchtesgaden do Reichenhall.

Według nowszych wiadomości, udzielonych ze strony bawarskiej, rząd bawarski już zakupił przechodzący pod jej panowanie tak zwany „Schwarzbacher Hof" i czyni się obowiązanym znieść budynki tejże posiadłości chłopskiej w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia protokołu niniejszego.

W skutek tego, przeniesienie zwierzchnictwa nad posiadłościami tak zwanego „Schwarzbacher Hof" na Bawaryę, uskutecznione będzie na zasadzie Art. 6. lit. *A*, w przeciągu 4 tygodni.

Poczem, gdy wspomnione na wstępie instrumenta ratyfikacyjne, zostały sprawdzone i znalezione w dobrej i należytej formie, podpisani przystąpili do ich wymiany w sposobie zwyczajnym.

W dowód czego podpisali niniejszy protokół w dwóch równobrzmiących egzemplarzach i wycisnęli na nim pieczęcie swoje.

Działo się w Wiedniu dnia 14. Maja 1852 r.

Hr. **Buol-Schauenstein** m. p.

Hr. Lerchenfeld m. p.

J. Baumgartner m. p.

Es wird hiemit erklärt, dass beide contrahirende Regierungen in Beziehung auf Artikel 8, lit. a)*, des Schiffahrtsvertrages gegenseitig damit einverstanden sind, dass Wasserfahrzeuge, welche zum Transporte dienen, zu keiner Zeit einem Einfuhrzolle unterworfen werden dürfen.*

Nur hölzerne Fahrzeuge, welche in der Thalfahrt in das Gebiet eines der beiden contrahirenden Staaten eintreten, können auch, wenn sie zum Transporte dienen, dem Einfuhrzolle unterzogen werden, wenn sie nicht binnen einer angemessenen Frist wieder ausgeführt werden; jedoch sind sie in diesem Falle nur als Werkholz zu verzollen.

In Betreff des Vertrages über einige Territorial- und Gränzverhältnisse:

Der Gränzzug, wie solcher in dem Artikel 6, lit. A, *des Vertrages wegen der Territorial-Ausgleichung festgesetzt ist, ist von kaiserlich-österreichischer Seite auf Grund der Erklärung der königlich-baierischer Regierung zugestanden worden, den rechter Seits der Strasse von Berchtesgaden nach Reichenhall gelegenen Schwarzbacher Hof auf ihre Kosten anzukaufen, dessen Gebäude rasiren und auf der Gränzstrecke zwischen der Strasse von Berchtesgaden nach Reichenhall und dem Röthelbache neue Gebäude nicht errichten zu lassen.*

Neuerlichen, baierischer Seits erfolgten Mittheilungen gemäss, ist der Ankauf des, an Baiern übergehenden Schwarzbacher Hofes durch die königlich-baierische Regierung bereits bewirkt worden, und Letztere macht sich hiemit verbindlich, die Gebäude dieses Bauernhofes binnen drei Monaten, vom Tage dieses Protokolles an gerechnet, rasiren zu lassen.

Es hat daher die Ueberweisung der Hoheit über die Eingehörungen des Schwarzbacher Hofes nach Massgabe des Vertrags-Artikels 6, lit. A, *an Baiern binnen der Frist von vier Wochen stattzufinden.*

Nachdem hierauf die Eingangs erwähnten Ratifications-Instrumente geprüft und in guter und gehöriger Form befunden worden, sind die Unterzeichneten zu deren Auswechslung in üblicher Weise geschritten.

Zur Urkunde dessen haben sie das gegenwärtige Protokoll in zwei gleichlautenden Exemplaren mit ihrer Namensfertigung versehen, und demselben ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien den 14. Mai 1852.

Gr. Buol-Schauenstein *m. p.*

Graf v. Lerchenfeld *m. p.*

A. Baumgartner *m. p.*